

DE
GOUDEN BRUILOFT

DOOR

WILLEM MESSCHERT

MET ILLUSTRATIEN

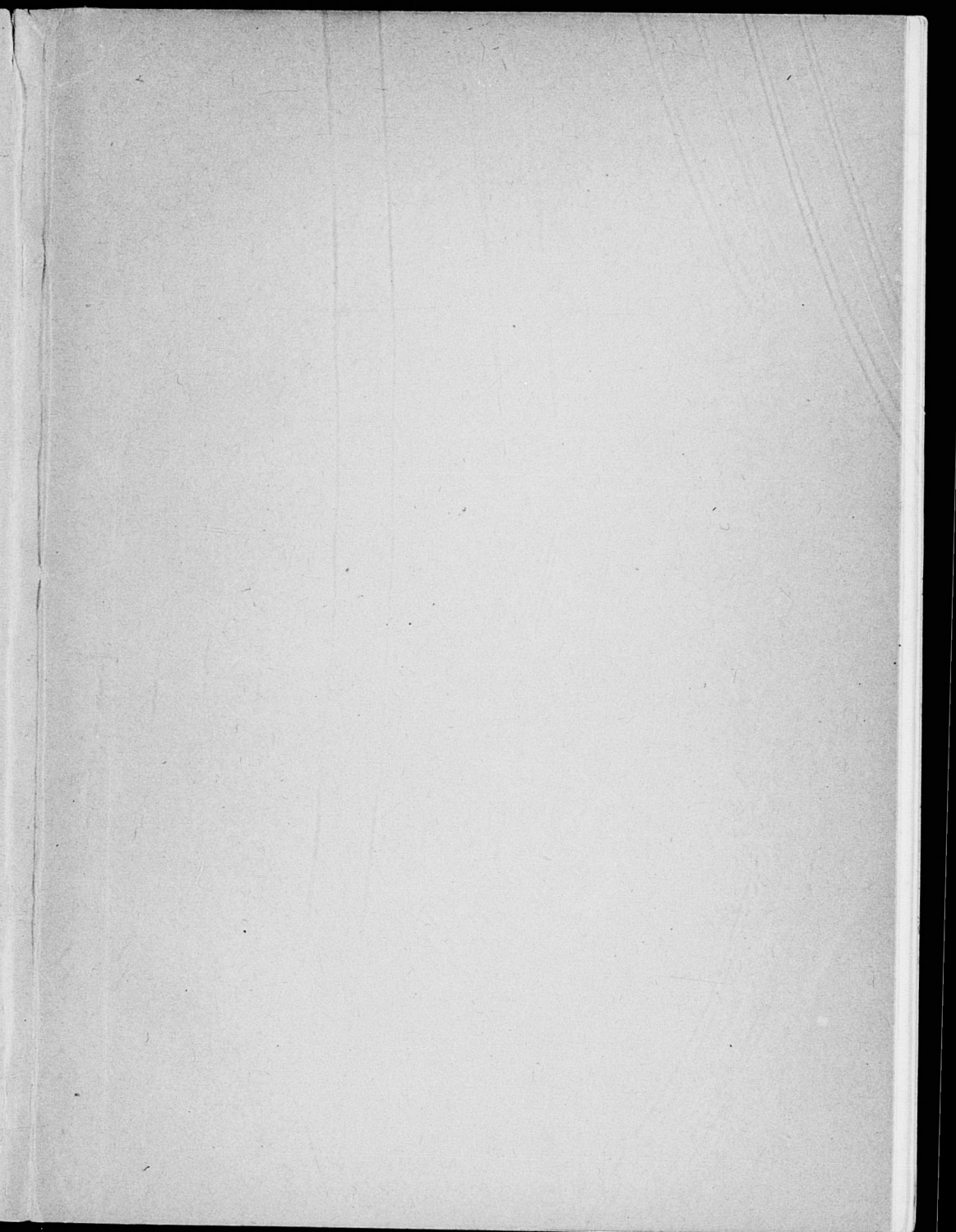
VAN

Ch. ROCHUSSEN

VIJFDE DRUK

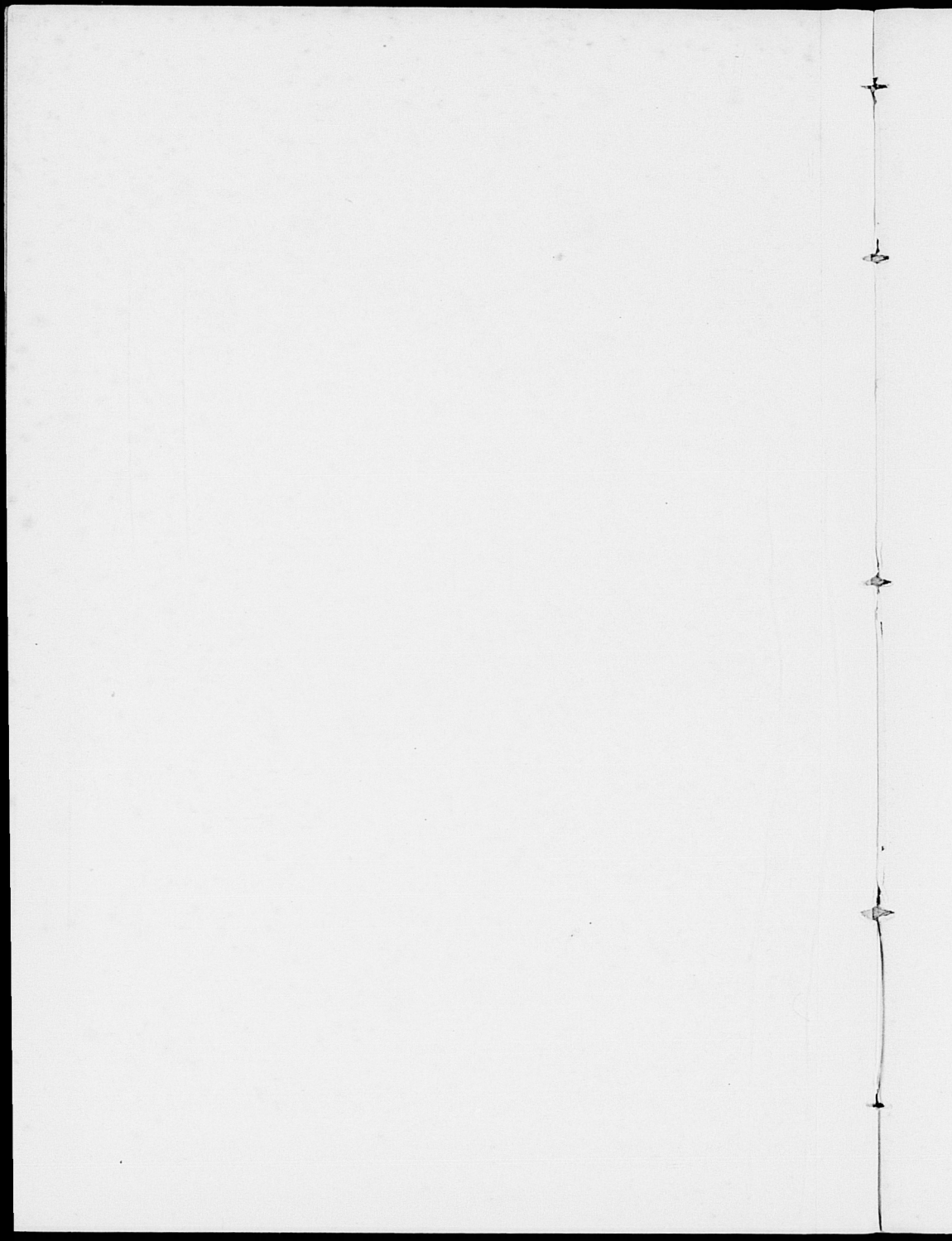
SCHIEDAM
H. A. M. ROELANTS

Instituut De Vooys
voor Nederlandse Taal-
en Letterkunde aan de
Rijksuniversiteit te Utrecht



vi
e
Rijl





DE GOUDEN BRUILOFT

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT



0854 8442

GEDRUKT BIJ H. A. M. ROELANTS, TE SCHIEDAM.

je
LXIX
MES
62

DE

Med. Inst.
Instituut De Vooy
voor Nederlandse Taal-
en Letterkunde aan de
Rijksuniversiteit te Utrecht

GOUDEN BRUILOFT

DOOR

WILLEM MESSCHERT

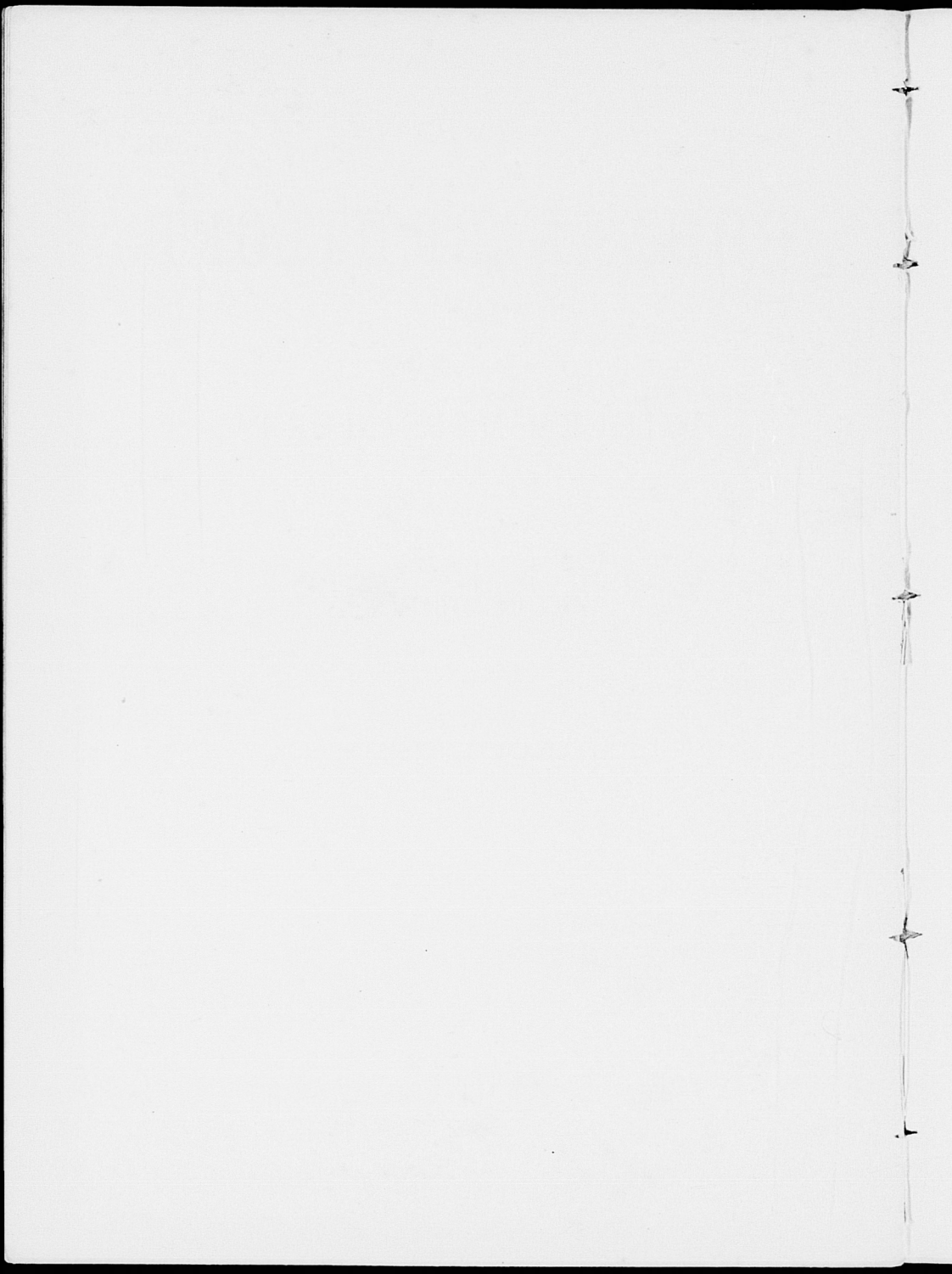
MET ILLUSTRATIËN

VAN

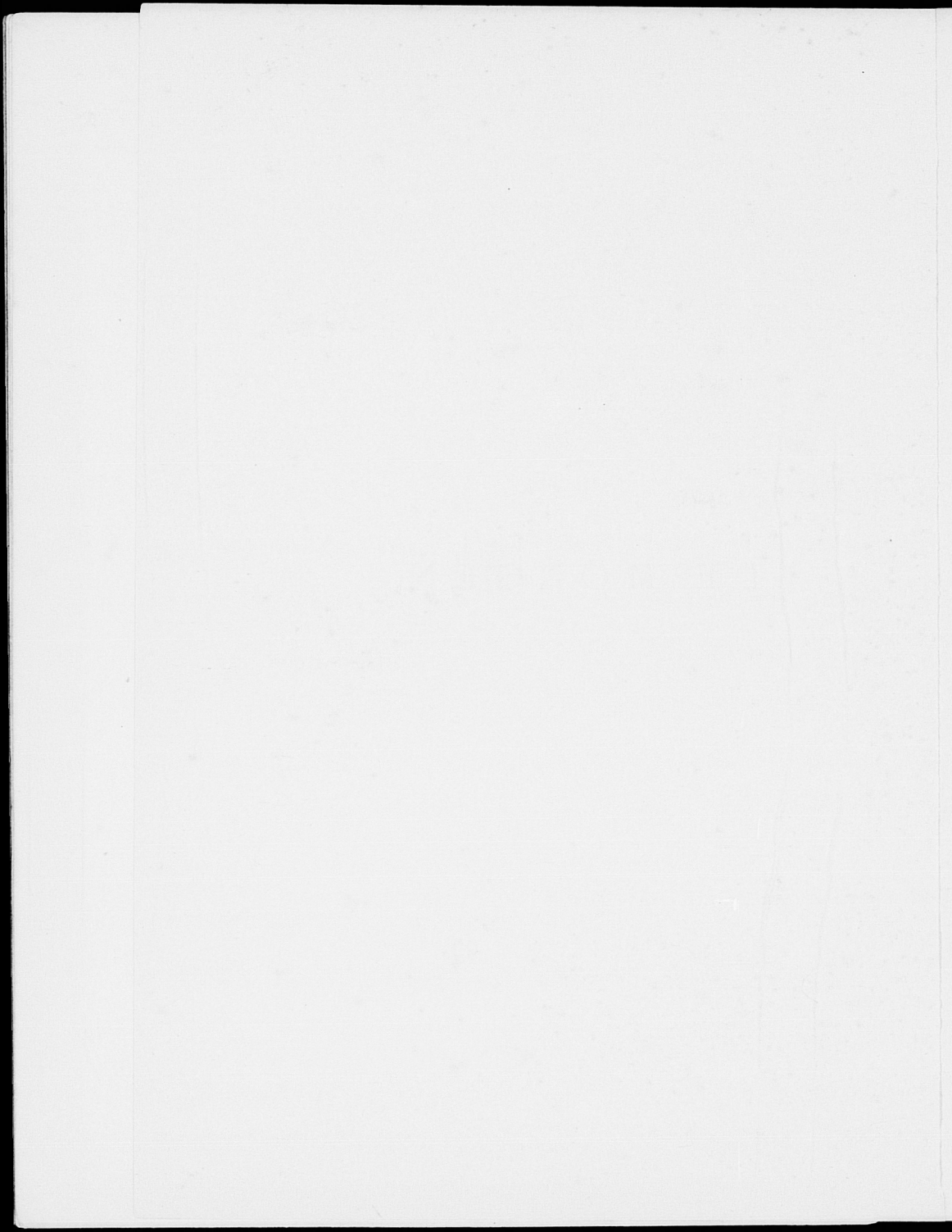
CH. ROCHUSSEN

.....
VIJFDE DRUK.
.....

SCHIEDAM
H. A. M. ROELANTS



DE MORGEN.





DE MORGEN.

De morgenstond brak aan. In lentetooi gekleed,
Scheen Grasmaands tiende dag ter feestvreugd toegereed,
Die jong en oud verzaâmde in 't huis van Van der Woude.
't Was vijftig jaar geleên, dat hij zijn Klaartjen trouwde;
Hij, steunpilaar der Beurs, en om 't vergaârde goed
Gezien bij arm en rijk, doch meer om 't vroom gemoed.
Zijn Klaartjen was zijn vreugd, de lust van heel zijn leven;
Hem had zij, met haar hand, haar gantsche ziel gegeven,
En, van het altaar af, was door geen enkel woord
De liefde in 't hart verkoeld, de vrede in huis gestoord.

Nu brak de morgen aan van 't gouden feest. — Nog toefde
Het grijze Bruidspaar, dat langer rust behoefde,
In 't stille slaapvertrek; maar, vroeger op de been,
Was kind en kindskind reeds voor dag en daauw bijeen,
In 't ouderlijke huis door Saartjens zorg bescheiden,



Om aan den ochtenddisch het bruidspaar te beiden.

Het blonde Saartjen was een parel aan de kroon
Van Van der Woude's echt. Twee dochters en een zoon
Vergrootten nevens haar zijn huwlijksheil, en waren
In braafheid haar gelijk, maar ver vooruit in jaren.

Ook hadden zij voorlang het ouderlijke dak
Verlaten, toen de min hun huwlijkstoorts ontstak;
Maar Saartjen was tot hulp bij de oudelui gebleven,
Al steeg haar ouderdom reeds tot de vierde zeven.
De huiszorg was haar deel. Zij had het bijster druk
Bij 't naadren van het Feest. De voorsmaak van 't geluk
Liet haar bij dag geen rust, en wemelde in haar droomen.

Haar broeder was reeds vroeg op haar verzoek gekomen;
Een lang en deftig man, en licht reeds grijs gekeurd;
Had niet de poierkwast zijn haren wit gekleurd.
Hij fronste 't voorhoofd vaak, van handelsplannen zwanger,
En was in 't koopvertrek zijns vaders plaatservanger.
Hij bracht zijn gade mede en dochter; maar zijn zoon,
Die zelf reeds vader was, had op het land zijn woon,
En predikte Gods Woord in eenvoud voor de boeren.
Zijn vader had hem liefst naast zich de pen zien voeren
Als hoofd van 't handelshuis; maar anders was zijn aart:
De moeder sprak hem voor, en 't Kerkambt werd aanvaard.

»Daar hebt gij Groenhof ook,» zegt Saartjen, en haar zwager
Treedt binnen met zijn vrouw. — »Ja, 'k ben altijd wat trager

Nu brak de morgen aan van 't gouden feest. — Nog toefde
Het grijze Bruidspaar, dat langer rust behoefde,
In 't stille slaapvertrek; maar, vroeger op de been,
Was kind en kindskind reeds voor dag en daauw bijeen,
In 't ouderlijke huis door Saartjens zorg bescheiden,



Om aan den ochtenddisch het bruidspaar te beiden.

Het blonde Saartjen was een parel aan de kroon
Van Van der Woude's echt. Twee dochters en een zoon
Vergrootten nevens haar zijn huwlijksheil, en waren
In braafheid haar gelijk, maar ver vooruit in jaren.

Ook hadden zij voorlang het ouderlijke dak
Verlaten, toen de min hun huwlijkstoorts ontstak;
Maar Saartjen was tot hulp bij de oudelui gebleven,
Al steeg haar ouderdom reeds tot de vierde zeven.
De huiszorg was haar deel. Zij had het bijster druk
Bij 't naadren van het Feest. De voorsmaak van 't geluk
Liet haar bij dag geen rust, en wemelde in haar droomen.

Haar broeder was reeds vroeg op haar verzoek gekomen;
Een lang en deftig man, en licht reeds grijs gekeurd;
Had niet de poeierkwast zijn hairen wit gekleurd.
Hij fronste 't voorhoofd vaak, van handelsplannen zwanger,
En was in 't koopvertrek zijns vaders plaatservanger.
Hij bracht zijn gade mede en dochter; maar zijn zoon,
Die zelf reeds vader was, had op het land zijn woon,
En predikte Gods Woord in eenvoud voor de boeren.
Zijn vader had hem liefst naast zich de pen zien voeren
Als hoofd van 't handelshuis; maar anders was zijn aart:
De moeder sprak hem voor, en 't Kerkambt werd aanvaard.

»Daar hebt gij Groenhof ook,» zegt Saartjen, en haar zwager
Treedt binnen met zijn vrouw. — »Ja, 'k ben altijd wat trager

»Dan andren; maar 'k kom ook, en toch de laatste niet.»

Zoo rammelt hij al voort, »mijn lieve huiszorg liet

»Mij wachten. 't Kost haar tijd om zich en mij te kleeden.

»Dat is der vrouwen aart! Zij kan wat tijds besteden

»Aan 't strikken van mijn das. Daar is zij keurig op.

»Zegt, vrienden, ben ik ook niet netjes als een pop?

»Nu, 't Feest is ook wat waard! Geluk, geluk, gij allen!

»'k Dacht niet dat deze vreugd ons nog ten deel zou vallen.

»Hoe varen de oudelui? — En, Saartjen, hoor eens hier:

»Zal 't maal in orde zijn? Ik hou van goede sier.

»Hoe veel gerechten, zeg? Het moet aan niets ontbreken.

»De Feesttijd komt maar eens. 'k Wil van den wijn niet spreken;

»Daar voor deed ik mijn best, en 't zal wat lekkers zijn.

»Gij hebt voor niet geen broër, die handel drijft in wijn.

»Maar, waar blijft zwager Knop? Wat zou hem toch verletten?

»Of is er aan de Beurs een rul in kansbiljetten,

»Of in de doode schuld? Dat is zijn ziel en zin. —

»Maar zacht; daar wordt gescheld. Daar treedt hij 't huis reeds in

»Zijn vrouw, zijn kindren ook. Waarachtig, alle zeven.

»Hij heeft ze voor zichzelf en mij. — Weest welkom, neven

»En nichten, welkom, broèr en zuster! — Hoe zoo laat?» —

»Ja,» antwoordt Knop, »'t ging weèr zoo als het altijd gaat.

»Ik treed mijn huisdeur uit; de Postboò houdt mij tegen;

»Ik lees mijn brieven, en — de Russen zijn gestegen.

»Dat geeft me een drukte! Ja, was 't om geen Bruiloftsfeest,

»'k Waar reeds, door heel de stad, bij mijn Patroons geweest.

»Zij wachten op mijn komst, en 'k kan niet lang hier blijven.

»Daar valt zoo veel te doen, daar is zoo veel te schrijven!

»Het zou mij spijten om onze ouders; maar zoo waar,

»Ik eet wellicht niet meè.» — »Wel man, wat is dat naar,»

Zoo valt zijn vrouw hem in, »dat wil ik toch niet hopen.» —

»Kom Betjen, wees gerust, het zal zoo'n vaart niet loopen,»

Roept Groenhof, »Geen ellende of angsten voor den tijd.» —

»Zoo denk ik met mijn man. 'k Ben in de ziel verblijd,

»Dat wij hier samen zijn, en weet nu van geen zorgen.»

Zegt Mietjen, Groenhofs gà, »Wat heb ik naar dees morgen

»Verlangd, en menigmaal met angst en vrees bedacht,

»Hoe ziekelijk vader is. Ja, 'k had het nooit verwacht,

»Toen hem de najaarskoorts deed kwijnen, dat wij heden

»Zoo vrolijk zouden zijn. Wat heeft de man geleden.

»'t Was koorts op koorts, en dan die eindelooze kuch,
»Die hem den slaap verjoeg! O denk ik nog terug
»Aan de uren, wakend bij zijn legersteè gesleten!
»Eens sprak hij: ('t heugt mij nog, en 'k zal het nooit vergeten)
»»Och, Mietjen, 'k voel, het uur, dat mij van 't aardsehe scheidt,
»»Genaakt. Ik wacht den dood en vrees niet; 'k ben bereid.
»»Ik heb mijn tijd gehad, en mag niet meer verlangen.
»»Vergeev' mij God, zoo 'k nog aan éénen wensch blijf hangen.
»»'k Hoopte op het Gouden Feest in 't voorjaar. Maar God wil:
»»Zijn wil is altijd goed en wijs." Hier zweeg hij stil.
»Nu is zijn wensch verhoord, het vroom gebed des kranken." —
»Dat hebben wij, naast God, aan Doctor Bloem te danken,
»Die van zijn bed niet week," zegt Saartjen, »en geen uur...."
»Wel," valt haar Groenhof in, »wel, meisjes, wat een vuur!
»Nu, 'k hoor mijn zusjen graag den jongen Doctor prijzen.
»Zij zou hem, zoo zij 't mocht, licht meerder dank bewijzen;
»Doch mondtjen dicht, niet waar?" — »Wat wil dat mal gepraat?"
Spreekt Saartjen, doch een blos, die Groenhof niet ontgaat,
Bedeekt haar wang en hals. »Waartoe zoo lang te dralen?"
Vervolgt zij. »'k Deed voor niet geen loof en bloemen halen.

»Komt, handen uit de mouw; breidt kransen en festoen.»

Nu tijgen zij aan 't werk, en schudden 't frissche groen
De wijde korven uit, en binden 't saam, en vlechten
De breede slingers, die ze aan wand en huisraad hechten.
Elk doet zijn best, en toont voor 't feestwerk zich bereid.
De zoon des huizes zelf vergeet zijn deftigheid,



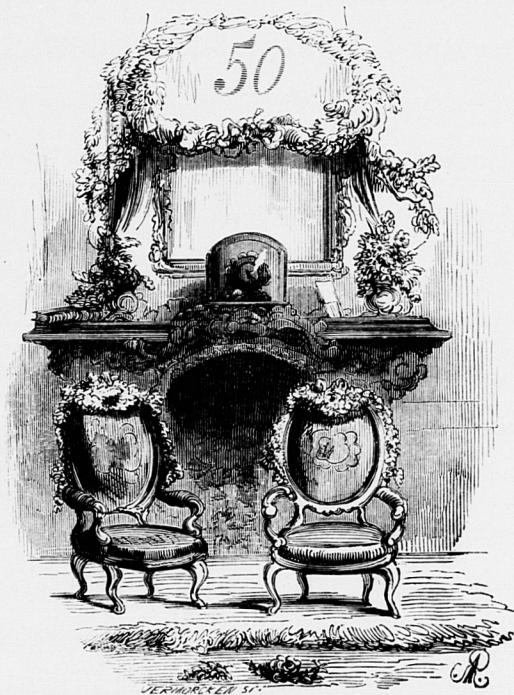
En hangt, met lossen sprong een armstoel opgestegen,
De bloemenkransen aan de spiegellijst ter degen.
De vrouwen voegen 't loof naar soort en kleur bijeen,
En strenglen bloemen door de groene bladers heen,
En binden ze aan elkaâr met linten en met strikken,
En hebben nooit gedaan met schikken en verschikken.

De mannen drijven 't werk, en geven 't meerder spoed;
Maar de oudste zoon van Knop, die, met verliefd gemoed,
In stilte een kransjen vlecht met nichtjen Van der Woude,
Wier minlijke oogjens hij niet ongestraft aanschouwde,
Is traag met opzet, en omstrikt de lovers niet,
Maar drukt de zachte hand, die hem de bloemen biedt.



Zijn zusjen ziet het spel. Hij heet haar op te passen,
Eer Bruid en Bruigom soms 't begonnen werk verrassen,
En d'arbeid storen door hun aankomst. 't Kind gaat heen,
En luistert in den gang. — De hoop krimpt vast ineen
Van 't neèrgestrooide groen, en de opgehangen slingers
Verlengen zich gestaag, het werk van rappe vingers.

De spiegel torscht een krans, die van de kroonlijst daalt,
En tweemaal zich vertoont, door 't glas terug gestraald.
Een bochtige festoen zweeft langs de kamerwanden,



Een bloemtuin vult de schouw, waar 't haardvuur plach te branden.
De roosjens lokken 't oog en tergen tot den pluk.
De barre winter zelfs op 't oude schoorsteenstuk

Is groen van welig loof. De stoel is niet vergeten,
De ruime zorgstoel, die door vader wordt bezeten;
Zijn leuning draagt een kroon, waarvan de wederga
De zitplaats siert der Bruid. — Zoo raakt het werk weldra
Gereed. — »'t Zal de oudelui gewis tot vreugd verstrekken,”
Zegt Saartje, en heeft het druk met d' ochtenddisch te dekken.
Het keurig proefstuk van der Japanezen vlijt,
't Doorschijnend aardewerk, dat heugt van grootvaars tijd,
Wordt uit de kast gehaald, waarin het staat te pronken.
De thee smaakt beter uit Japanschen kop gedronken.
De witgepunte thee, voor Vorsten opgegaard,
Maar koopliën niet te duur, als 't Feestgetij verjaart.
Reeds kleurt zij 't kokend vocht, ter trekking opgegoten. —
De bruingerooste boon, op Javaas grond ontsproten,
Tot stof vermalen, wordt in de enge vaas gestampt,
En overstelpt van 't nat, dat uit den ketel damp.
't Zijgt door den droesem heen, wiens kruidgeur zich ontwikkelt,
En, walmend wijd en zijd, de reuk vergast en prikkelt.
Men brengt het versehe brood, dat d' oven pas verliet,
Maar weigert zwakker maag het brood van gister niet.

Bij 't korstgebak, waarop de tandeloozen schrollen,
Staat vaders liefst ontbijt, de zachte krentebollen.

Zoo is de disch gespreid, en alles kant en klaar:

Aan 't Bruiloftsfeest ontbreekt alleen het Bruiloftspaar.

»Waar toeven zij?» spreekt Knop, en wandelt op en neder.

Het uurwerk in de hand, »k Verloor zoo waar al weder

»Een uur met hier te zijn, en 'k heb mijn tijd van doen.

»Daar slaat het negen. Hadt gij zonder mij dat groen

»Maar opgehangen, en mij aan het werk gelaten.

»Kom, Saartjen, maak toch spoed, en sta hier niet te praten.

»Zie eens naar de oudelui, en of er iets aan schort.

»k Wacht nog een half kwartier; 'k kom anders tijd te kort.”

Zij gaat. Zij komt terug. »Zij zullen spoedig komen,”

Zoo spreekt zij, »k Heb mijn kans in stilheid waargenomen.

»De deur van 't slaapvertrek staat open. Vader zit

»In d' ouden leuningsteel naast moeder neêr, en bidt.

»Zij volgt met oog en mond zijn uitgesproken bede. - -

»Ik weende toen ik 't zag; mijn hart bad met hen mede.”

Een zacht gemurmel, dat de zaal in 't ronde gaat,

Toont, dat het gantsch gezin dat vroom gebed verstaat,

En menig schreit, en hoeft die traan zich niet te schamen,
Of vouwt, al weet hij 't niet, de handen biddend samen.

Maar zacht! Daar stoot de kruk van vader op den trap;
Daar klept de vilten muil bij moeders zwaren stap.



VERMORENEN'S RIJSSSEL

»Zij komen!» is de kreet; en kind en kindskind scharen
Zich op een breede rei, geschikt naar rang en jaren.
Daar opent zich de deur. Een blij gejuich vangt aan,
En 't grijze Bruidloftspaar blijft op den dorpel staan,

Getroffen en verrast door 't onverwacht ontmoeten,
En groet in 't rond, en weet niet wien het eerst te groeten.

Nu treedt de zoon vooruit, en leidt zijne ouders in.
»Weest welkom,» is zijn taal, »in uw geliefd gezin.
»Weest welkom op dees dag, zoo vurig afgebeden.



»Steeds waart ge ons dierbaar. Ja; maar dieper voel ik 't heden,
»Nu al uw nakroost hier zoo plechtig om u staat,
»Wat zegen 't in zich heeft, den ouderlijken raad
»En de ouderlijke liefde, in 't klimmen van de jaren,
»Te kennen. God zij lof, die u voor ons bleef sparen;

»Die ons dit vrolijk uur vergunt, ons vol gemoed
»Te ontlasten; u den dank voor al 't genoten goed
Te wijden. Hem zij lof, wiens gunst u bleef beschermen.
»Aanvaardt mijn dank. Verstaat dees handdruk, dit omarmen.»

Hij zwijgt. 't Gezin dringt toe, en denkt aan beurt noch rang.
Zij drukken vaders hand, zij kussen moeders wang,
En slaken luid hun wensch, hun dank, hun vreugdekreten,
En hangen 't Bruidspaar aan de leden; en vergeten,
Terwijl hun dankbaar hart van blijdschap overvloeit,
Dat hun te luid getier licht de oudelui vermoeit.
»Stil!" roept de moeder, »stil!" en wenkt tot zwijgen, »Kindren!
»Bedaart wat, zoo uw vreugd uw vader niet zal hindren.
»Mij deert het niet; och neen; ik ben gezond en frisch;
»Maar zwijgt om vaders wil; bedenkt hoe zwak hij is."

Nu zwijgen zij beschaamd, maar lachend knikt de vader
Hen toe. Zijn jongste telg schuift hem den armstoel nader;
Hij zet zich, hijgt een poos, en drinkt (en 't doet hem goed)
De koffij, met kandij, zoo klaar als glas, gezoet.
Ook moeder neemt haar plaats; maar, voor zij is gezeten,
Heeft zij het gantsch vertrek met de oogen afgemeten,

En 't loof, dat haar ter eer de wanden siert, beschouwd.
De lof ligt op haar tong, en naauwelijks weêrhoudt
Zij zich op vaders wenk. Hij heeft nog niet gesproken;
Zijn afgematte borst heeft nog de kracht ontbroken.
Nu vangt hij aan: »Wat heil vergunt de goede God
»Mij aan het einde van mijn dagen. Wat genot,
»Dees blijden Feestdag, dien zoo weinigen beleven,
»Te vieren, van een braaf en dankbaar kroost omgeven.
»Hebt dank, mijn kindren, voor de liefde, die ge ons toont.
»Zij worde u, op uw beurt, door minnend kroost beloond.
»Hebt dank, dat ge ons zoo vroeg op 't Feesttij komt begroeten.
»k Had voor den middagdisch u niet gedacht te ontmoeten.
»Gij hebt ons schoon verrast! Zie, zie in 't rond, hoe fraai
»Is alles opgesierd. Met wat een breeden zwaai
»Is 't groen geslingerd en om 't lijstwerk heengeslagen.
»t Is als voor vijftig jaar in onze bruiloftsdagen.” —
»Ja,” valt zijn vrouw hem in, »toen was de kamer ook
»Versierd; maar 't was toen guur. Mij heugt nog hoe de rook
»Terneêr sloeg, en de turf lag op den haard te gloeien:
»En zie, nu staat een tuin in de open schouw te bloeien!

»Waar haalt gij al dat groen, die bloemen, toch van daan?

»Wie heeft dat zoo bezorgd? Kom, Saartjen, zie me eens aan:

»Ik wed, gij hebt dat werk in stilte dus bestoken.”

Zij zwijgt, haar zuster knikt. — »Geen mensch te na gesproken,”

Vervolgt de moeder, »Saartje is knap; en als ze iets weet,

»Dat vader vreugde geeft of mij, zij staat gereed.

»Nog voor wij spreken kent ze en doet zij ons verlangen.

»Ze is elk ten voorbeeld. Ja; geen mensch kan haar vervangen.” —

»Stil, moeder, niet te hoog; prijs Saartjen niet te veel.

»Mijn vrouw wordt haast jaloersch,” zegt Groenhof, »elk zijn deel.”

Maar ernstig spreekt zijn gâ: »Nee, Groenhof, neen, dat prijzen

»Komt Saartjen billijk toe voor al haar dienstbewijzen.

»Zij heeft, als jongste kind, het voorrecht, meer dan wij,

»Der oudren steun te zijn, en is hen steeds nabij.

»Als zij haar plicht betracht, en zorgt, waar wij 't niet kunnen,

»k Zal haar den lof, dien zij verdiend heeft, niet misgunnen.

»k Weet toch, dat moeder, schoon zij haar den voorrang geeft,

»Voor ieder van haar kroost een hart vol liefde heeft.”

Ze omhelst haar moeder, en ook Saartjen dringt zich nader,

En klemt zich aan haar borst. — Intusschen heft zich vader

Uit d' armstoel op, en tast met uitgestrekte hand,
En zoekt vergeefs zijn pijp op d' effen schoorsteenrand.
Dat ziet zijn dochter Knop. Zij wenkt, en 't kleine Jantjen
Reikt hem de bruigomspijp, het pronksieraad van 't mandjen.
Hij neemt haar lachend aan, om 's kleinzoons vreugd vernoegd,



En stopt van 't geurigst kruid, dat zulk een rooktuig voegt;
Maar 't omgeslingerd groen is hem tot last bij 't stoppen. —

Knop kan zijn ongeduld niet langer meer verkroppen.
»Nu moet ik waarlijk heen,» zoo spreekt hij, »en terstond,
»Of 'k doe mijzelfen schà, bij al de vrienden rond.» —

»Wat drukte hebt gij toch?» vraagt vader. — »Wel de Russen
»Zijn hooger,” antwoordt Knop, »sints gister. Ondertusschen
»Verpraat ik hier mijn tijd. Doch 't moest er nu op staan.
»Kom, Hendrik,” zegt hij tot zijn oudsten zoon, »wij gaan.
»Nu tot den middag!” — En reeds is hij weggevlogen.

Maar Hendrik volgt hem noode, en zoekt nog eerst met de oogen
Zijn nichtjen, lonkt haar toe, en langzaam gaat hij heen.

't Ontbijt heeft wel gesmaakt. De laatste bol verdween
In de altijd grage maag der kleinen. Vrolijk spelen
Ze om de oude lieden heen, die in hun vreugde deelen.
Maar 't blonde Saartjen wenkt haar zusters. »'t Wordt reeds laat.”
Zoo fluistert zij haar toe. »Het uur van heengaan slaat.
»Niet, dat gij mij verveelt, dat ik u weg wil jagen:
»Maar vader kan zoo lang de drukte niet verdragen;
»En aan den middagdich begint het feest eerst recht.
»Hij heeft zijn kracht van doen.” — »'t Is zoo als Saartjen zegt.”
Spreekt Groenhofs gade, en noopt haar man, die met de kindren
Luidruchtig speelt, tot gaan: »Kom, Groenhof, kom, wij hindren
»Onze ouders, wien het feest, te middag ons beloofd.
»Geen kleine huiszorg geeft.” — »Zoo 't lijf wil, wil ook 't hoofd,”

Zegt Groenhof, neemt zijn hoed, groet de ouders, en wil scheiden:

Doch blijft bij Saartjen staan, gereed hem uit te leiden;

En bijt haar in het oor: »Komt Bloem ook op het Feest?»

»De doctor?» vraagt zij, »Wis;» en stamelt. — »Zoo bedeesd!»

Vervolgt hij, »Bloos maar niet. Zeg, als wij 't zoo bestierden.

»Dat we op het Gouden Feest ook uw verloving vierden.

»Zou dat niet aardig zijn?» — Zij wendt het hoofd ter zij.

En meesmuilt: »Ga nu heen, en staak die spotternij.» —

»k Gehoorzaam.» antwoordt hij, »en wil niet langer temen.»

Men volgt hem, en »Tot straks!» klinkt luid bij 't afscheidnemen.

Maar Van der Woude roept zijn zoon: »Blijf nog een poos.

»En zet u bij mij neer. Het ging mij daar wat boos:

»En had het lang geduurd, 'k zou over hoofdpijn klagen.

»Hebt gij een weinig tijd, zoo wilde ik u iets vragen:

»Maar zoo er zaken zijn, 't kan uitgesteld. Kantoor

»En pakhuis, zoo gij weet, gaan altijd bij mij voor.» —

»k Heb tijd.» herneemt de zoon, »k heb gister reeds de zaken.

»Zoo veel ik kon, besteld. 'k Wil heden mij vermaken

»Op 't Feest, en aan kantoor noch pakhuis denken. Spreek.» —

»Wel.» zegt de vader, »is, 't geen wij verleden week

»Bepraatten, reeds bezorgd? En zal ons volkjen morgen
»Zich op zijn beurt in 't Feest verheugen?" — »Wil niet zorgen.
»Mijn vader," spreekt de Zoon, »de gasten zijn genood.
»'k Wacht al ons volk met vrouw en kindren, klein en groot.
»De zolder achter 't huis is ruim. Op zes paar schragen
»Is in der haast een disch van planken opgeslagen,
»En netjens overdekt met zindlijk tafeldoek.
»Reeds staan de hammen klaar op tafel. In een hoek
»Ligt oud September-bier. De kraan steekt in de vaten.
»Onze oude Thomas hielp mij schikken. Wij vergaten
»Zoo ver 'k kan nagaan, niets." — »Ik zeg u dank, mijn zoon!
»Dat zal een vreugde zijn, als ik me aan hen vertoon,
»Met moeder aan den arm, terwijl zij neêrgezeten,"
Zoo spreekt de grijsaart weêr, »van 't smaaklijk feestmaal eten.
»Mij dunkt, ik hoor hen reeds, met Thomas aan het hoofd,
»Hoezeeën dat het klinkt. Hun vrolijkheid belooft
»Mij vreugd. O 'k zie zoo graag, dat allen, die mij raken,
»Als God mij zegen schenkt, zich om mij heen vermaken.
»'k Had liefst op dezen dag het volk die vreugd gegund.
»Maar wijslijk spraakt gij: doe niet meerder dan gij kunt.

- »'t Is waar, voor 't dubbeld feest bezweken licht mijn krachten;
»En eigen gaat voor vreemd. 't Volk moet tot morgen wachten.
»Ik laat ook geen van hen van daag ten heilwensch toe;
»Maak allen dit bekend, en zeg, waarom ik 't doe.
»Slechts Thomas, als hij 't vraagt, mag bij mij binnen komen.
»Hij heeft ruim veertig jaar het pakhuis waargenomen;
»En 'k acht hem om zijn trouw en ijver als mijn vriend.
»Zie wat ik voor hem heb. Hij heeft het wel verdiend.
»Een gouden uurwerk met een ketting. Hij zal pronken
»Met zulk een gift, ons Feest ter heugenis geschonken:
»Bezie het wel, 't is fraai." — »Ja, vader," spreekt de zoon,
»Ik gun het d' ouden man. Zijn trouw is niet gewoon;
»En 'k moet, al is hij knecht, zijn kunde dikwijls prijzen." —
»Zoo moog," zegt vader weër, »hem dit geschenk bewijzen,
»En 't blijke aan ieder een, hoe zijn patroon hem acht.
»Ik heb al de andren ook, doch liefst in geld, bedacht.
»Dat komt hun meer te pas, dan pronk. 't Is duur te leven.
»'k Hoop morgen bij het maal aan elk zijn deel te geven.
»Ook voor hun kindren ligt een klein geschenk gereed.
»'k Ben dankbaar en verheugd, en wil dat elk het weet." —

- »Maar,” vraagt de moeder nu. »maar zoon, zeg me eens hoe velen
»Die maaltijd, naar gij denkt, op morgen zullen deelen?” —
»Omtrent een veertigtal,” is ’t antwoord. »naar mijn gis.
»Wij hebben negen knechts, hun vrouwen, en gewis
»Brenge elk gezin zijn twee- of drietal kindren mede?” —
»En is uw voorraad ruim genoeg?” luidt moeders rede:
»Daar is wat noodig, zoon! die gasten vallen graag,
»Waar wat te smullen valt, brengt elk een leêge maag.
»Ik heb zoo menigmaal dat volkjen waargenomen:
»Bij ’t Zilvren Bruiloftsfeest was haast te kort gekomen.
»Schaf liever dubbeld op. Van ’t geen er overschiet,
»Sleept elk zijn deel naar huis.” — »Ontrust u daarvoor niet.”
Herneemt de zoon. »Ik heb berekend, dat de gasten
»In ’t uitzicht op het maal van morgen, heden vasten.
»Gij zoudt te vrede zijn, indien gij alles wist:
»Doch morgen ziet gij ’t zelf. Maar, moederlief, hoe is ’t
»Wacht gij nog iemand vreemds te middag?” — »Neen, mijn kindren
»Zijn tals genoeg,” zoo spreekt ze. »en vreemden zouden hindren.
»’t Moet ongedwongen zijn en gul bij zulk een Feest.
»Gij komt, zoo als gij straks zijt bij elkaâr geweest.

»Dan wacht ik Doctor Bloem, die is zoo goed als eigen;

»En d' ouden Gloedman, die zich gister scheen te neigen

»Naar vaders beë, hoe zeer die gang hem smarten zal.” —

»Ja, hij is de eenige die leeft van 't vriendental,”

Voegt Van der Woude er bij, »dat onze Bruiloft vierde.

»Zijn lot was niet zoo blijde als 't onze. God bestierde

»'t Voorzeker tot zijn best, maar 't valt den grijsaart zwaar.

»Hij droeg zijn lieve vrouw naar 't graf, en in één jaar

»Ontviel den braven man een drietal wakkre spruiten.

»Nu heeft hij kind noch maag om de oogen hem te sluiten.

»Hij komt op mijn verzoek, daar hij als Bruiloftsgast

»Van 't eerste en tweede Feest, ook bij het derde past:

»En 'k hoop dat onze vreugd zijn geest wat op zal beuren.” —

»Of 't voelen wat hij mist zal hem nog meer doen treuren.

»Mijn vader,” spreekt de zoon, »doch 't zij daarmee hoe 't zij,

»Iets anders. 'k Zet uw Feest een drietal gasten bij.

»Wie raadt gij, moeder?” — »Zal uw zoon en dochter komen?”

Zoo roept ze. »Is 't waarlijk waar? 'k Begon al reeds te schroomen.

»Hij heeft het al te druk, die goede Dominé!” —

»En brengt het jonge paar mijn achterkleinzoon meê?”

Vraagt vader. »Dat is braaf; dan zijn wij allen samen.

»Zijn zij reeds in de stad?» — »Misschien dat zij reeds kwamen.»

Is 't antwoord. »'k wacht hen met de dorpschuit. 'k Ga er heen,

»En haal hen allen hier.» — »Laat ons niet lang alleen!»

Roept hem zijn moeder na; en Saartjen drukt haar broeder

De hand: »Wat blijde dag voor vader en voor moeder!» —

Nu schikt zich de oude man gemaklijk in zijn stoel.

En zoekt in stil gepeins verpoozing van 't gewoel;

En haalt de pronkpijp aan, zoo even versch ontstoken.

En blaast den damp omhoog, en wekt zich op door 't rooken.

Hij haalt zich voor den geest den lang verleden tijd.

Den blijden dag, toen hij, door menigeen benijd,

Van Klaartjen 't jawoord kreeg; de vreugde van zijne ouders

Bij 't huwlijk van hun zoon; de koopzorg op zijn schouders

Gelegd, en 't handelshuis vertrouwd aan hem alleen;

Het prachtig Bruiloftsfeest, juist vijftig jaar geleên;

De vreugde, die er heerschte, en de opgeheven zangen

Bij 't rondgaan des bokaals, door zegenwensch vervangen;

't Beklijven van dien wensch na d' afloop van het Feest;

Den zegen in zijn huis; zijn handelszaken meest

Met goed geluk bekroond; zijn naam in stand gebleven
Bij braaf en dierbaar kroost, hem op zijn beë gegeven;
Zijn drempel immer van den schrik des doods verschoond;
Zijn huwlijksliefde door zijn Klaartjens deugd beloond;
En d' echtknoop, beider heil, door 't deelen van de zorgen,
Steeds naauwer toegehaald; de feestvreugd van dees morgen:
De liefde van zijn kroost, betoond met woord en daad:
De gunst van God, die hem dien zegen smaken laat,
En op dees blijden dag nog meerder vreugd doet wachten.

Een zweem van weemoed mengt zich soms in die gedachten.
Op d' afgelegden weg, hoe vol genot en vreugd,
Staat menig voetstap, die van rouw en kommer heugt.
De vrienden van zijn jeugd zijn aan zijn zijde ontvallen.
Eens deelden zij zijn heil; nu dekt het graf hen allen.
Op 't Zilvren Bruiloftsfeest was nog een kring bij een:
Die met hem schertste en zong; nu zijn zij allen heen.
Toen was zijn vader nog, die brave man, in leven,
En wist, doch onbemerkt, aan 't feest den toon te geven.
Hij minde lach en boert, maar mengde er wijsheid in.
En elk zag hem naar 't oog, als hoofd van 't gantsch gezin.

Nu is die grijzaart ook zijn minnend kroost onttoogen.

Nu is hij zelf het hoofd, nu ziet men hem naar de oogen.

En ach! een korte poos — dan ligt aan hem de beurt,

En 't kroost, dat heden juicht, staat om zijn graf, en treurt.

Dan neemt een nieuw geslacht, dat hij nu aan ziet rijpen,

Zijn plaats; tot dat de dood het als zijn prooi zal grijpen.

Zoo peinst hij voort, en schudt het hoofd, en merkt het niet,

Dat de uitgedoofde pijp de onvaste hand ontschiet.

»Maar,» denkt hij, en een traan glijdt langs zijn wangen neder,

»Maar, wie ik hier verloor, 'k vind hen daar boven weder.

»Daar zijn mijn vrienden, daar mijne ouders, en weldra

»(Ik voel 't) genaakt het uur, waarin ik tot hen ga.

»God' dank, mijn leven is niet vruchtloos afgegaan.

»'k Was Christen; 'k waakte en streed; 'k durf Gods genade hopen.

»En wacht Zijn toekomst, voor den doodsstrijd niet verschrikt.»

Zoo denkt hij, heft zich uit zijn armstoel op, en blikk

Door 't venster op de gracht, terwijl de zonnestralen

Uit de onbewolkte lucht op de overzijde dalen.

Hem streelt hun heldre glans, en 't pas ontloken groen.

Terwijl gaat moeder rond, en zoekt wat zij kan doen

Tot luister van het Feest. Noch toekomst, noch verleden
Ontrust haar. Ze is vervuld van 't blij en woelig heden.
En drentelt, onvermoeid, fier op den naam van Bruid.



Den huisgang op en neer, de kamers in en uit.
Al heeft zij 't huisbeleid aan Saartjen opgedragen.
Toch moet zij keer op keer wat weten en wat vragen;

Of de uitgeschoven disch wel in de feestzaal past;
Of 't zilver helder blinkt; of 't kostelijk damast
Niet geel werd in de kas; of wel de tijd van eten
Bepaald is; of de kok zijn uur niet zal vergeten;
Of ieder naar zijn rang aan tafel is geschikt;
Of 't bruiloftsglas, met loof en letters overstrikt.
Gereed staat; of de drukte aan vader niet zal hindren.
En of er suikergoed zal wezen voor de kindren.

Het blonde Saartjen hoort die vragen lachend aan.

»Ja,» zegt zij, »moederlief, laat mij maar stil begaan.
»Gij hebt mij 't feest betrouwd, en 'k zal me er wel van kwijten:
»Maar 'k mag den kostbren tijd met keuvlen niet verslijten.»

De moeder knikt haar toe, en gaat, en vraagt niet meer.
Maar voegt zich bij haar gade aan 't raam, en zet zich neèr.
»Wat hebben wij een schat,» zoo spreekt zij, »aan ons Saartjen.
»Zij schikt het gansche feest, en weet het op een hairtjen,
»Hoe alles hoort. Zij tart in 't woelig huisbestuur
»De knapste vrouw, en ziet, wat scheef loopt, nimmer zuur.
»Als zij geen raad meer weet, dan mag wel ieder zwijgen.
»Hij trekt een hoogen prijs, die haar tot vrouw zal krijgen.» —

»o Mocht ik dat nog zien.” zegt vader, »voor mijn dood,
»En haar, ons jongste kind, een braven echtgenoot
»In de armen voeren; ’k zou met minder zorg verscheiden.” —
»Wie weet.” valt moeder in, »wie weet het wat wij beiden
»Beleven. Ik voor mij, ik heb al iets bespeurd,
»Maar hield het stil. ’t Gaat vast, dat onze Doctor kleurt,
»Zoo vaak hij Saartjen ziet: en ze is thands druk aan ’t lezen:
»Hij leent haar boek op boek.” — »Hoe, Doctor Bloem! kan ’t wezen?”
Vraagt de oude man verrast: »Dat had ik nooit gedacht.
»Maar waarom of hij dan met haar te vragen wacht?
»Neen, moeder, ’t kan niet zijn.” — »Nu ja, in vroeger dagen,
»Waart ge ook de gaauwste niet om mij ten echt te vragen?”
Zegt moeder, »En wie weet wat onzen Doctor kwelt?
»Licht zijn wij hem te rijk. Een schoonzoon zonder geld,
»Zoo denkt hij mogelijk, heeft de kans te dikwijls tegen.” —
»Dan kent de man mij niet,” spreekt vader: »Deugden wegen
»Bij mij als goud; en wis, den Doctor schat ik hoog.” —
»Dat weet ik, vaderlief,” is ’t antwoord. »Dat hij ’t oog
»Op Saartjen heeft staat vast; en mogelijk mag hij hopen....
»Maar stil, daar is zij zelf. Kom, Saartjen, spreek eens open,

»En zeg me, als Doctor Bloem u eens ten huwlijk vroeg.

»Gij zoudt hem toch gewis niet afslaan?» — »Erg genoeg.»

Zegt Saartjen. »Maar wat vraag? Wie mag aan zoo iets denken?

»Hoor moeder, wat gebeur'. 'k zal u vertrouwen schenken.

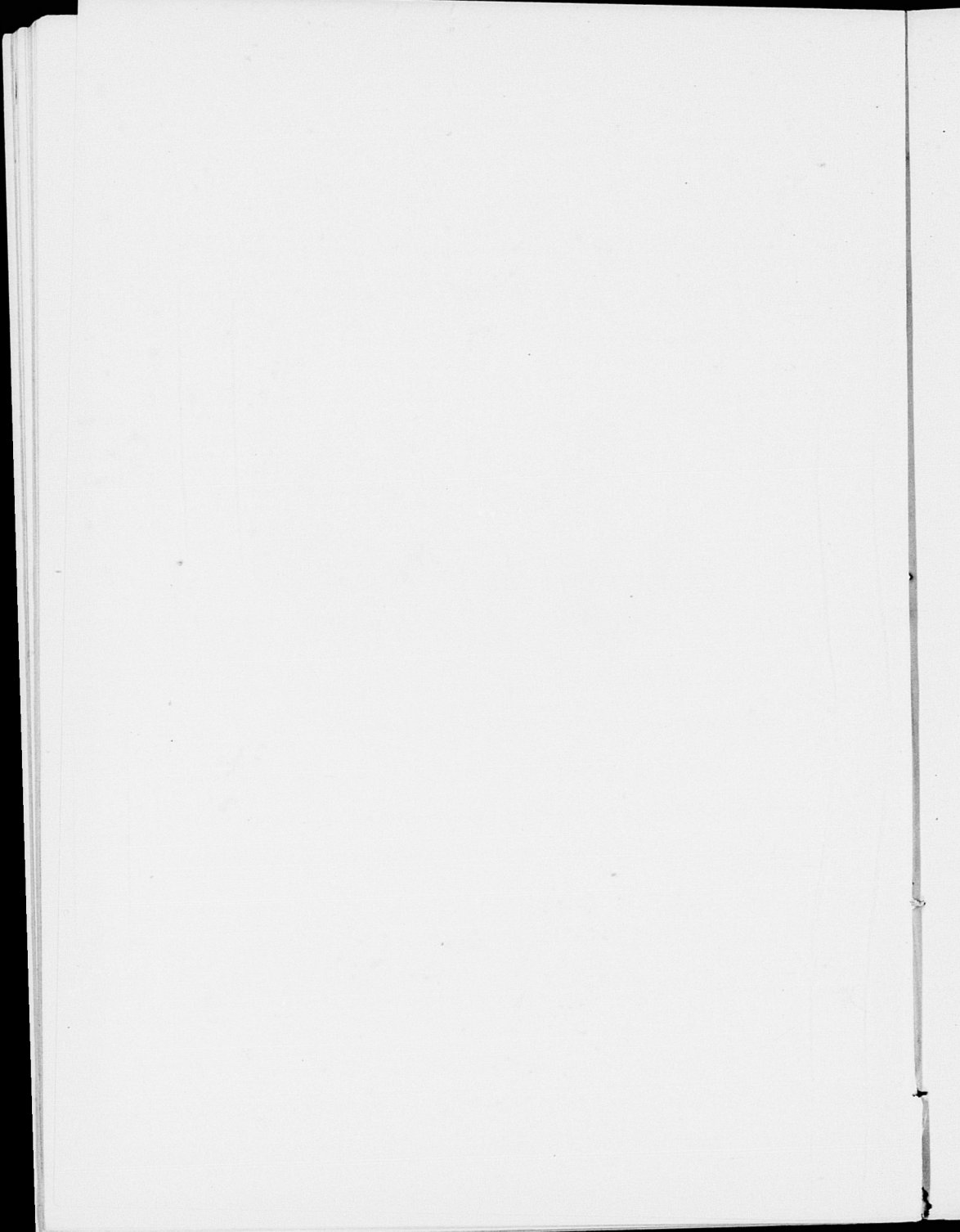


»En handlen naar uw raad. — Kom! wilt gij met mij gaan:

»Zoo kleed ik u, ('t is tijd) voor 't Feestmaal deftig aan.»

Zoo spreekt ze, en ziet nog rond, terwijl ze een poos moet wachten.
Of iets ontbreekt; maar Bloem wijkt niet uit haar gedachten.

D E . M I D D A G .





DE MIDDAG.

De feestdisch staat gereed in de opgesierde zaal.

De gasten treden toe; en de eersteling van 't maal,

De blanke meirbaars, ligt in 't ziltig nat te stoomen.

»Komt vrienden, toeft niet meer.» zegt Saartjen, »plaats genomen!

»Het eten wordt reeds koud; 't is zonde van de visch.»

Nu zet zich 't Bruidspaar neêr aan 't midden van den disch;

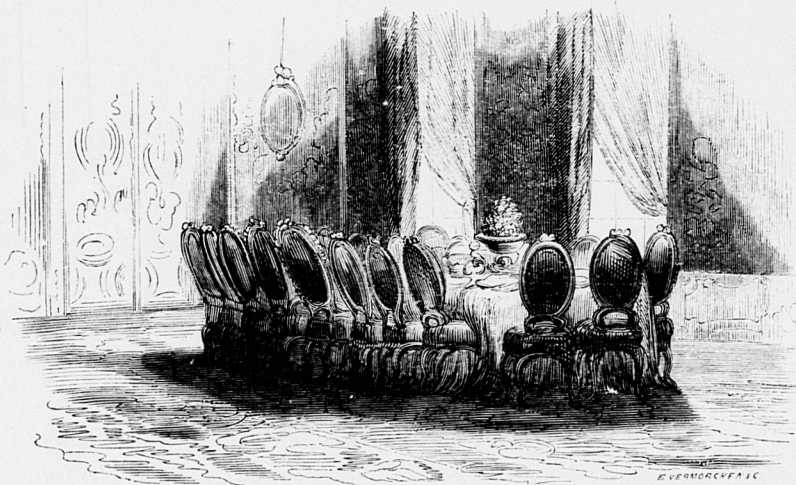
En ieder zoekt zijn plaats, en vindt zijn naam geschreven

Op kaartjens, sierlijk met een gouden rand omgeven.

De Bruïgom ziet vernoegd naar d'een en d'andren kant.

De gade van zijn zoon zit aan zijn regterhand.

En heeft den Doctor tot haar buurman, die zijn bliken
Naar Saartjens zitplaats wendt, en met haar tafelschikken
Slechts half genoeg neemt. — »Naast Doctor, zuster Knop!»
Spreekt Saartjen: »Houdt u met de kindren nu niet op;
»Zit neêr. Ik heb er twee, de jongste van de zeven,



»Aan 't einde van den disch bij u hun plaats gegeven.
»Zoo hebt gij hen in 't oog. — Hoor hoe ons Jansjen praat,
»En snapt met kleine Trui. Men ziet haar rond gelaat,
»Al zit ze op *Vader Cats*, naauw boven tafel komen.
»De kinderstoel is door haar neeffen ingenomen,

»Dat naast haar licht en speelt. — Ja, lach maar, kleine guit!

»Als achterkleinzoon hebt ge aan 't feestmaal wat vooruit.

»Ik plaatste u nevens hem; zoo is hij bij zijn moeder,»

Vervolgt zij tot haar nicht. »En nu komt gij, heer broeder!»

Dus spreekt zij Groenhof aan. — »k Zie dat gij van mij houdt,»

Is 't antwoord: »k Zit hier als een pareltj' in het goud.

Rechts nichtjen Dominé, en links mijn zuster Saartjen,

»Daar hebt gij eer van, kind! — Maar 't waar nog beter paartjen

»Als Doctor Bloem hier zat.» Zoo voegt hij stil er bij:

»Zeg, waarom schooft gij hem zoo ver aan de overzij;

»Of geldt het aanzien bij verliefden soms voor praten?» —

»Foei, Groenhof, kunt gij dan dat plagen nimmer laten;»

»Zegt Saartj', en wendt zich links. »Heb ik niet wel gedaan?»

Vraagt ze aan den zoon van 't huis. »Hoe staat die plaats u aan,

»Vlak over de oudelui? Hier kunt gij 't feest besturen;

»Ik, aan uw regterhand, de tafel overturen,

»En zien of iets ontbreekt.» — »t Is,» zegt hij, »naar mijn zin.

»Ik stel van hier het best den gullen feestdrank in,

»En zal, als gij mij helpt, geen tafelplicht vergeten.» —

Zijn oudste nichtjen Knop is naast hem aangezeten,

Het petekind der Bruid. — Zijn zoon volgt in de rij.

De leeraar van het dorp. Hij heeft aan elke zij

Een nichtjen. 't Zusterpaar is onvermoeid in 't vragen,

Hoe 't bij de boeren gaat; of steeds zijn vrouw behagen

In 't buitenleven scheidt, en honderd zaken meer.

Nu spreekt hem Klaartjen toe, dan 't gulle Mietjen weër,

En naauw kan hij bescheid op al haar vragen geven.

Een jonger telg van Knop, de vierde van de zeven,

Is Mietjens linkerbuur. De vijfde zit er naast,

Beneden aan den disch met Hendrik-broër geplaatst.

De goede Hendrik had niet vruchtloos, zes paar dagen

Vooruit, aan tante Saartj' een bede durven wagen;

En in het diepst geheim, zoo vriendlijk als hij 't mocht,

Naast nichtjen Van der Woude een plaats op 't feest verzocht.

Het eene minnend hart verblijdt zoo gaarn het ander.

Dat voelde Saartj', en gaf hun plaatsen naast elkander.

Verheugd zit Hendrik neër, en drukt zijn nichtjens hand.

Een leeggebleven stoel staat aan haar linkerkant,

Voor vader Knop bestemd, die, steeds met zijn gedachten

In 't actiewerk verward, verzocht had niet te wachten.

»Nooit komt hij,» zegt zijn vrouw, »voor 't maal is opgedischt.»

En Groenhofs gade, die in hem haar buurman mist,

Schudt langzaam 't hoofd, en denkt: 't moest heden zoo niet wezen.

»k Heb aan mijn linkerhand voor 't minst geen stof tot vreezen,

»Dat ik verlaten word, nu gij die plaats bekleedt.»

Zoo spreekt zij Gloedman aan, den grijzaart, die zijn leed

En diepen rouw verbergt, maar ach! niet kan vergeten,

Aan 't gulle vriendenmaal zijns ondanks aangezeten.

Als oudste gast geplaatst ter rechterzij der Bruid,

Voegt hij den kring aaneen, die om den feestdich sluit.

De Bruigom wenkt. Men zwijgt. »Vergeten we in het midden

»Der vreugd,» zoo spreekt hij, »niet, den zegen Gods te bidden.

»Vereenen we onze beë. Mijn kleinzoon, ga ons voor.»

Elk vouwt de handen saam, en is geheel gehoor,

En volgt des leeraars taal met dichtgelokene oogen.

Hij spreekt met zachte stem, maar plechtig en bewogen.

»O God, o Vader in den hemel, die altijd

»Voor Uwe kindren zorgt. en hen ten Vader zijt!

»Tot U rijst onze dank voor d'onverdienden zegen,

»Dien wij, bevoorrecht door Uw milde gunst, verkregen.

»U dankt het grijze paar, zoo lang door U gespaard;
»U dankt hun talrijk kroost, den feestdisch rondgeschaard;
»U 't vriendschapweekend hart van die hun vreugde deelen;
»U danken we allen, God! Gij hebt de beë van velen
»Verhoord. Gij hebt dit huis Uw goedheid steeds betoond;
»De deugd der oudren door der kindren deugd beloond,
»En liefde en godsvrucht in hun harten op doen schieten.
»Ons oog zij steeds op U, terwijl we Uw gunst genieten.
»Geef dat, gelijk de spijs, die Ge ons zoo ruim beschikt,
»Ons 't brooze lichaam voedt, en voedende ons verkwikt,
»'t Besef van Uwe liefde ons hart verkwikke en voede,
»En ons bij 't vol genot voor overdaad behoede;
»En zij het vrolijk Feest, dat ons hier samen bracht,
»Door allen wel gevierd, door allen lang herdacht.”

Het vol gemoed belet hem 't Amen uit te spreken,
Doch 't welt uit aller hart. De Bruigom knikt, ten teeken
Van dank, zijn kleinzoon toe. De Bruid stort traan bij traan;
En niemand waagt een poos, geroerd en aangedaan,
De stilte, die er heerscht, te storen of te staken.

»Komt,” zegt de zoon van 't huis, »nu moog de spijs ons smaken,

»Nu wij in 't vroom gebed Hem loofden, die ze ons schonk.»

Hij vult het eerst zijn glas ten gullen welkomstdrank,

En »welkom, welkom!» klinkt, nu 't voorbeeld is gegeven,

Den breeden feestdisch rond, door allen aangeheven.

Het blonde Saartjen vraagt, op d'eisch van 't maal bedacht,

Het dingesneden brood, dat op de boter wacht.

Haar nichten schieten toe, en helpen, waar zij mogen. —

Het goudgeel boterschaap, dat krenten heeft voor oogen,

Door 's leeraars jonge gà van 't dorp ten disch gebracht

Als de eerste lentevrucht, gevoelt weldra de kracht

Van 't klievend lemmer in de netgevormde leden,

En spreidt zich onder 't mes op blanke tarwesneden,

En kleeft ze aan 't bruine brood. — »Dat is een welkom gast;»

Zoo spreekt de Bruid, »die ons zoo vroeg in 't jaar verrast

»Met grazig zuivel, daar de Mei op plach te roemen:

»Men proeft er 't weiland in, en keur van boterbloemen.»

Nu tast men naar de spijs, en dient, daar elk zich rept,

De blanke baarzen rond, de schotels uitgeschept

Met wortels en met loof. Door éénen geest gedreven.

Kiest elk de besten uit, om 't Bruidspaar die te geven.

Dan denkt men aan zich-zelf; en lacht, vol ongeduld,
 Het smaaklijk baarsjen toe, dat in het water krult.
 De gasten vallen graag, en schijnen, onder 't eten
 En 't pluizen van de baars, en stem en spraak vergeten.

Daar treedt de wakkre Knop met drift de feestzaal in.
 »Zoo vrienden,» is zijn taal, »hebt gij reeds een begin



»Gemaakt? Dat vreesde ik wel, doch kon het werk niet staken.
 »'t Was woelig aan de Beurs, en 'k deed geen slechte zaken.
 »'k Ben recht tot vreugd gestemd, en kom nog niet te laat.» —
 Hij zet zich op de plaats die voor hem openstaat.
 En prevelt zijn gebed, en zonder lang te dralen,
 Zoekt hij, zoo goed hij kan, zijn schà weèr in te halen.

»Drinkt nu het glas eens leêg, en proeft de muskadel,
»Die doorsteekt in den wijn. Hij smaakt bij 't vischmaal wel.»
Zegt Groenhof. »Zulk een dronk kan ons tot vreugde stemmen.
»Komt, neemt een teug te meer: bedenkt, de baars wil zwemmen.» —
Men doet zijn dronk bescheid, en prijst den zoeten wijn.
Die 't zilte van de baars kan tempren. »Vrolijk zijn
»Is de eerste wet van 't Feest,» vervolgt hij, »en om 't eten
»Mag niemand aan den disch zijn spraakzaamheid vergeten.» —
»Ja,» zegt zijn zuster Knop, »maar spraakzaamheid vergaat,
»Zoo lang de grage maag haar eischen voelen laat.
»Dan wordt het sprekenstijd, als 't baarsjen is geplozen.» —
»Zoo spreekt dan, wie 't verlangt, terwijl we een weinig poozen,»
Zegt Saartj', en wenkt, opdat een tweede dischgerecht
De waterzò vervang'. Men doet, gelijk zij zegt,
En praat, en lacht, en schertst; de een met zijn naaste bureu
In stilte; een ander luid. De Doctor zit te turen
Naar Saartj', en mist somwijl, als Groenhof tot hem spreekt,
Het antwoord op zijn vraag. De schalksche Groenhof wreekt
Zich lachend, door van vreemde en ongewone kwalen,
Die nimmer kracht van kruid kon heelen, op te halen,

En lokt den Doctor uit tot voorspraak van zijn kunst.

De jonge Hendrik toont zich dankbaar voor de gunst
Door Saartjen hem verleend, en vrijt, en vleit, en fluistert
Met Klaartjen, hem zoo waard, die naar zijn vleitaal luistert.
Zijn vader stoort hem in zijn teedren minnekout,
En spreekt hem van den koers der fondsen, en ontvouwt
Hem in het lang en breed, hoe de onverwachte tijding
De Russen stijgen deed, tot spijt en tot verblijding
Van velen, die hun geld aan d'ongewissen loop
Der tijden waagden, en zich streelden met de hoop
Van winst. Hij voegt er bij, hoeveel hij heeft gewonnen.
Als de uitslag van een plan, dat hairfijn uitgesponnen,
Het blind geluk beschaamt, en 't kloek verstand be kroont.

De jonge leeraar prijst het land, door hem bewoond,
En 't afgelegen dorp, zijn standplaats, waar de zeden
Nog min bedorven zijn, dan in 't gewoel der steden.
Hij roemt de goede trouw, de rondheid van gemoed
Des wakkren dorpelings, in wat hij denkt en doet;
De vroomheid van zijn hart, van twijfling vrij gebleven,
Die hem het Woord van God in eenvoud doet beleven.

Hij zegt, hoe hij door elk bemind wordt en geacht,
En hoe hij op zijn werk den zegen Gods verwacht.

Dat doet het Bruidspaar goed. 't Is onvermoeid in 't hooren,
Wanneer hun kleinzoon spreekt, en kan zijn vreugd niet smoren.
»Zie,» zegt de grijzaart, »zie, dat acht ik meer dan goud,
»Dat door mijn naamgenoot de Kerk wordt opgebouwd.
»'k Lees trouw de Boekzaal na, en moeder kan 't vertellen,



»Met wat een vreugd ik daar mijn eigen naam zie spellen.
»Reeds driemaal staat die naam op 't zestal, en misschien
»Zal ik hem binnen kort op 't drietal prijken zien
»Van mijn geboortestad.» — »Mocht hem 't beroep eens gelden,»
Zoo valt de Bruid nu in, »mijn vreugd waar' niet te melden.
»Als ik mijn kleinzoon hier mogt hooren, en zijn licht
»Verspreiden zien in 't rond, dan wierd ik eerst gesticht.

»Ja, doet soms de oude dag in 't kerkgaan ons vertragen;

»Al was ik stijf en stram, 'k liet naar de kerk mij dragen.”

Ook de oude Gloedman deelt in 't hartlijk dischgesprek.

Waar luide vreugde heerscht, daar zwijgt hij: maar die trek

Van moederlijke drift ontlokt zijn strakke wangen

Een glimlach. »Grijze Bruid, ik deel in uw verlangen.”

Zoo spreekt hij: »'t Vroom gemoed uws kleinzoons schat ik hoog.

»En 'k weet nog, hoe zijn taal mij 't nokkend hart bewoog,

»Toen hij, de laatste reis, den kansel opgestegen,

»Een stichtlijk troostwoord sprak. Dat woord was mij ten zegen.” —

De jonge leeraar weert die lofspraak af, maar mengt

Op nieuw een troostwoord in 't gesprek, dat hij verlengt.

Aan de andre zij der zaal verheffen, moè van 't wachten,

De kindren luid hun stem. hoe ook de moeders trachtten

Dien kreet te stillen. Zij vermanen zoet en zacht,

En wijzen naar de spijs, die reeds wordt opgebracht.

Het oog der gasten volgt de schotels, die zich schikken

In afgemeten rij. Bij voorraad gaan hun blikken

Aan 't lekker maal te gast. De wasemende geur

Belooft den smaak genot. Elk heeft hier kust en keur

De bruiloftstafel prijkt met de uitgezochtste spijzen:

En allen stemmen saam om Saartjens zorg te prijzen.

Wie met een grage maag, aan mannenkost gewoon,

Zich vlijden aan den disch, hun staat de kans hier schoon.

De bruingebraden harst steekt hen het meest in de oogen,

Of de opgesierde ham, veelkleurig overtogen

Met lijmig beendernat, gestold tot lillend glas.

De malsche lamsbout komt voor andren recht van pas.

Die 't sterkgekruide vleesch en 't prikklend zuur beminnen.

Ook wenscht er menigeen 't Bredaasch geschenk te ontginnen,

Den stevigen kapoen, waarom de garnaal zwemt.

Het blanke kieken schijnt door Saartjens zorg bestemd

Voor 't grijze Bruiloftspaar, wiens tandelooze kaken

De scherpgezouten ham en 't krachtig rundbraad wraken;

Of voor de kindren, wien, op grootvaars feest te gast,

Het teeder hoendervleesch als lekkernij verrast.

Een deftige pastei, die in haar holle wanden

't Gekruid veldhoen bergt, doet Groenhof watertanden:

En de opgetooide paauw, die in zijn veëren pronkt.

Wordt als een vreemd gerecht bekeken en belonkt.

Ook mist men aan den disch geen toespíjs, wel gekozen;
Al ligt de moestuin braak, in 't bar seizoen bevrozen,
En naauw door 't lentevuur gekoesterd. Saartjen geeft
Wat menig hovenier den grond ontwoekerd heeft
Door 't pas ontkiemend groen met stovend glas te dekken:
En 't vroege hofgewas weet elk tot lof te wekken.
De Britsche podding vult, van trosrozijnen zwart
En krenten, mede een plaats op 't Hollandsch feest, en tart
De uitheemsche kookkunst, wie zij naam en roem moet danken.
Het velerlei gebak, dat menig gast doet wanken
In keus van lekkernij, bezet den disch, en kampt
Met puik van zoetigheid, daar 't kinderoog op vlamt.

Het blonde Saartjen spreekt: »Laat niemand zich vergissen:
»k Heb grof en fijn gebráad te zamen op doen disschen.
»Gij krijgt slechts één gerecht. Ik weet wel: 't hoort zoo niet:
»Maar 't is met overleg van de oudelui geschied,
»Wie 't lange taaflen licht zou hindren; en ik reken,
»Gij neemt het zoo voor lief, al mocht er iets ontbreken.” —
»Gij hebt er eer van,” zegt haar broeder. »Hoofsche praal
»Schenkt de echte vreugde niet, maar gulheid kruidt het maal.

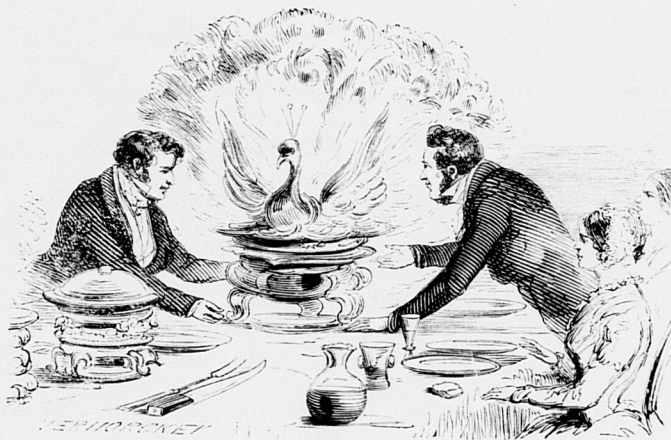
»En waarlijk op dees disch is de orde niet vergeten.» —

»Zoo dient de spijsen voor, en schikken we ons tot eten,»

Is Saartjens antwoord; en haar broeder is bereid,

En spoort de gasten aan, en regelt met beleid

Naar eisch der tafelwet den rang der hoofdgerechten.



Wat voedzaamst is, gaat voor. Gebruik en smaak beslechten

Wat volgen moet, en 't fijnst bewaart men voor het laatst.

Elk dient den schotel voor, die bij hem is geplaatst.

De een deelt de ham bij breede en dungschaafde sneden.

Een ander toont zich vlug en handig in 't ontleden

Van kicken en kapoen. Aan Groenhof valt de paauw,
't Gepluimde dier, te beurt. en brengt hem heel in 't naauw.
Hij vraagt des Doctors hulp met woorden en met wenken.
»De ontleedkunst is uw vak, ik houd mij liefst bij 't schenken.»
Zoo spreekt hij, wacht niet meer, maar schuift, gerust te moè,
Den schotel, die hem kwelt, zijn overbuurman toe.
Dees glimlacht en voldoet beleefd aan zijn begeeren.
Hij maakt den vogel los van de aangehechte veëren,
En weet hem naar de kunst te snijden, en ontfangt
Van Saartjens vriendlijk oog den dank, dien hij verlangt.

Maar Groenhof noopt een elk zijn lekkren wijn te proeven
Van 't uitgezochtste merk, en noemt den naam der hoeven
En heuvels, waar de druif gestooft is en gerijpt.
Men proeft en prijst den wijn, en schenkt in 't rond, en grijpt
De glazen, om elkaâr het welzijn toe te drinken.
De vreugde rijst en ruischt bij 't rammelen en klinken
Van glas en bord. 't Gesprek wordt luider. Ieder wet
Zijn geest tot scherts en boert. De een geeft een schalkschen zet
Aan d'ander. Hij, wien 't geldt, weet troef weërom te spelen.
Of redt zich, door een klucht of kwinkslag meê te deelen.

Of kraamt zijn potsen uit, en speelt met klank en woord.

Men lacht om de aardigheid, al is zij meer gehoord:

Het gunstig oogenblik geeft nieuwhed aan 't bekende.



Zoo schakelt zich 't gesprek aan een, en heeft geen ende,

Zoo lang het feestmaal duurt. — De grijze Gloedman vlijt

Er soms een woordtjen in, en praat van d'ouden tijd.

En 's Bruigoms vrijerij, en hoe hij 't naauw dorst wagen,
De Bruid, een preutsche schoone, om hart en hand te vragen.
»t Was op een Zaterdag," zoo spreekt hij, »t heugt mij wel,
»Dat ik een einde maakte aan zijn verliefd gekwel.
»Ik stemde een sleëvaart op. Het water lag bevroren.
»Mijn speelnoot was de Bruid. Daar deed hij van zich hooren,
»En nam zijn kans waar, toen wij, na den guren tocht,
»Ons warmden in de tent. Hij praatte fraai, maar mocht
»Het fiere hart der Bruid zoo spoedig niet verzachten.
»Zij heeft hem weken lang naar 't jawoord laten wachten.
»Ook heugt hun Bruiloft mij als gister: maar dat feest
»Wekt bij 't herdenken steeds ontroering in mijn geest:
»Daar zag ik voor het eerst mijn langbetreurede gade." —
Een traan welt in zijn oog. Hij zucht, en zwijgt. — Te spade
Bespeurt de zoon van 't huis, die Gloedman had gelokt
Ter deeling in 't gesprek, hoe 't hem den boezem schokt.
Nu zoekt hij ongemerkt den grijzaart af te leiden
Van 't denkbeeld dat hem grieft. — »Kom," zegt hij, »waarom beiden
»Wij langer bij een feest, dat u alleen slechts heugt.
»Herdennen wij veeleer de Zilvren Bruiloftsvreugd.

»Daar waren wij te saâm; en 'k kan er meê van praten.
»Ik weet nog, hoe we, als nu, dicht bij elkander zaten.
»En schertsten op het feest, dat vrolijk werd gevierd;
»Maar Saartjen was er niet, die thands den disch bestiert.
»Heugt u nog, hoe ze al vroeg, aan moeders zij' gezeten.
»(Zij was toen drie jaar oud) in slaap viel onder 't eten;
»En hoe ze aan vader, om haar vaakrigheid gestoord,
»Beloofde op 't Gouden Feest te waken? — Zij houdt woord."

Het blonde Saartjen lacht, en allen die hem hooren,
Maar Gloedman zucht en zwijgt, in droef gepeins verloren.

't Maal gaat intusschen voort, en menig lekkre beet
Houdt de eetlust aan den gang. Geen dischgenoot vergeet
De taart te prijzen vol gesuikerde ingewanden.
Men zendt gebak en zoet, de roomvlâ, bruin van 't branden,
Den tulband, blank van deeg, de bruiloftstafel rond,
En kweemoes, klaar als glas, dat wegsmelt in den mond.

Dat smaakt den kindren recht. — Zij juichen, en verblijven
Zich in den overvloed van zoo veel lekkernijen,
En vragen immer meer, al zijn zij ruim verzaad.
Hun moeder weigert; maar »Wat zoet is kan geen kwaad,"

Zegt keer op keer de Bruid: »het eten doet hen groeien.
»'t Feest moet hen heugén; en met loopen en met stoeien
»Komt alles weér te recht. Neme elk zoo veel hem lust.”

Nu geeft de moeder toe, haars ondanks, ongerust
Voor de uitkomst, en ziet rond, en telt, door zorg gedreven,
De schotels, op den disch nog ongerept gebleven.



De laatste is aan de beurt. — Het blonde Saartjen vraagt
Of iemand nog iets wensch? — Men weigert. — Man en maagd
Staan op haar wenk gereed, en draven op en neder,
En dragen schotels weg, en brengen schotels weder;
En Saartjen wenkt en wijst, eer zich hun drift vergiss',
En 't sierlijk nagerecht prijkt op den Bruiftotdsch.

De gasten zijn verbaasd. Hun rondgeslagen blikken
Zien 't jaargetij beschaamd door Saartjens tafelschikken;
En, schoon de lentezon de bloesems naauw ontsluit,
Toch mist men op het feest geen overvloed van fruit.
De gladde pippeling, die 't herfstsaisoen deed garen,
Kon Saartjens zorg voor koude en vroeg bederf bewaren.
Haar gouden schil steekt af bij 't bonte spruitkoolblad,
Waarin zij zich verschuilt. Een andre schaal bevat
Den Sinaas-appel, vrucht van immer groene boomen,
Met vaders eigen schip uit Portugal gekomen.
De blaauwe druiventros, bedekt met teeder waas,
De perzik, zacht van blos, vervullen mede een plaats,
En 't steeklig kroongewas, de geurige ananassen,
Door kunstvuur rijpgestoofd in dichtgesloten kassen.
Ook mangelt de aardbei niet. De tuinman deed zijn best.
Op kleiner schalen wordt de vrucht van Oost en West,
(Doorsuikerd kruidooft) vijg en pruimedant gevonden.
En keur van zoetigheid, met geestig schrift omwonden.
In vazen van kristal gloeit de ingelegde vrucht,
In 't geestrijk vocht bewaard, van Frankrijks zuiderlucht

Doortinteld. Zoete vlà, tot killig ijs bevrozen,
Smelt weg in 't warm vertrek, en noopt niet lang te poozen.

Maar 't midden van den disch trekt aller gasten oog.
Een Bruiloftstempel heft zich statig naar omhoog,
Voor 't plechtig feest gebouwd door suikerbakkershanden.



Men ziet de voorloopvlam op 't sierlijk outer branden.
De Handel staat er bij, en brengt den overvloed
In volle horens aan, en stort hen aan den voet
Van 't Bruidspaar ledig, op een stoel van goud gezeten.
God Hymen kroont hun hoofd, en torscht een gulden keten

Van vijftig schalmen, juist geteld. Een breede schaar
Van kindren vormt een kring, en oflert op 't altaar.
De Faam schijnt naauw den voet op 't tempeldak te zetten.
Als wou zij 't heuchlijk nieuws de wereld rondtrompetten;
En op de witte vlag, die van haar speeltuig zwiert,
Vermeldt dit kreupel rijm, wat feestvreugd wordt gevierd:
»Ter eer van 't Gouden Feest van Vader Van der Woude,
»Die vijftig jaar geleën zijn waardige egè trouwde.”
Men juicht den bouwheer toe van 't kunststuk, en bewijst
Zijn smaak en vinding eer; en toont elkaâr, en prijst
De nette beeldtjens hoog, die in den tempel schuilen.
En 't kapiteel van kalk en bordpapieren zuilen.

Den kindren bovenal staat zulk een bouwtrant aan.
Eerst gluren zij van verr', maar wagen 't op te staan,
En komen nader bij, en kijken. Een der knapen,
Zit reeds op grootvaârs knie den tempel aan te gapen,
En vraagt den ouden man, wat ieder beeld beduidt:
En willig legt hij 't kind den ganschen toestel uit.

Nu wil de zoon van 't huis de plechtigheid gedenken.
En vraagt den feestbokaal. — »Laat mij dien beker schenken;”

Zegt Groenhof: »Zulk een dronk eischt wijn van beter soort.» —

Hij reikt het kostbaar glas, gevuld tot aan den boord,

Zijn zwager toe. Dees spreekt; en wie nog praat of fluistert,

Zwijgt stil, en wenkt tot stilte, en heel de feestdisch luistert.

»Mijne ouders,» is zijn taal: »Gij weet hoe mijn gemoed
»Steeds dankbaar heeft geklopt voor 't onverdelgbaar goed,



»Dat mij uw liefde schonk: hoe mijn gedurig streven

»Geweest is, u tot vreugd, uw deugden na te leven.

»Gij weet het. Maar gedooft dat ik dit uur erken,

»Nu heel 't gezin mij hoort, hoe alles, wat ik ben,

»Uw werk is. Waar mijn voet ooit struiklen mocht of wanken,

»Het opstaan heb ik u, uw liefde, uw raad, te danken.

- »Uw voorbeeld was mijn gids. Uw godsvrucht wees me op God.
- »Gij deedt me in huislijk heil des levens hoogst genot
- »Waarderen, en den schijn der wereldvreugd verzaken.
- »Gij deedt mijn boezem vroeg voor deugd en godsdienst blaken.
- »God' lof, dat gij dit feest zoo vrolijk, zoo gezond,
- »Moogt vieren; dat dit woord, met ongeveinsden mond
- »Gesproken, u het oor mag treffen; dat uwe oogen
- »Den uitslag van uw werk op aarde aanschouwen mogen.
- »'k Ben vader: 'k weet als gij, hoe in der kindren deugd
- »Het hart van oudren juicht: en hoe de smart of vreugd
- »Van 't leven hangt aan hen, die uit ons zijn geboren.
- »Mijne ouders, ging voor mij uw voorbeeld niet verloren.
- »Het blijv' ten zegen van 't gezin, dat u omgeeft.
- »Verheugt u, jaren nog, in aller deugd. Beleeft
- »Aan allen, allen, vreugd. En moet ge ons eens begeven.
- »Zoo moge uw blik gerust op al uw telgen zweven.
- »Mijn vrienden, kindren, die mij hoort! vergeet, vergeet
- »Het nimmer, hoe dit Feest ons vrolijk juichen deed.
- »Beloof met mij, en moog' 't beloofde steeds beklijven,
- »Den stam, waaruit gij sproot, door deugden waard te blijven.

»Mijne ouders, hoort ons aan. Mijn tong spreekt aller taal;

»En bij dat plechtig woord drink ik den feestbokaal.»

Hij wischt zijne oogen af, en zet den beker neder,
En treedt naar 't Bruidspaar toe: omhelst zijn moeder teeder,
En drukt zijns vaders hand. 't Geroerde Feestgezin
Zegt Amen op zijn woord. — Nu schenkt hij 't glas weër in:
't Gaat bij de mannen rond. Naar de ouderlijke zeden
Leêgt elk het tot den boom. De een stort zijn wensch en beden
In weinig woorden uit. Een ander maakt het lang
En sierlijk, breed van stijl. Aan Gloedman valt het bang,
Al deelt zijn hart in 't feest, zijn heilbeê uit te spreken:
Een handdruk en een kus zijn hem ten vriendschapsteeken.
De Doctor op zijn beurt toont hartlijk zich verheugd
Om 't heil van 't Feestgezin; en wenscht in aller vreugd
Als huisgenoot en vriend nog lang te mogen deelen.
Zijn oog zoekt Saartjens oog, en wil zich aanbevelen
In hare vriendschap: maar haar blik ontwijkt zijn blik:
De schalksche Groenhof lacht, en zoekt door wenk en knik
Zijn zuster, die vast bloost, tot weërgroet aan te manen. —
Des leeraars korte wensch staat menig oog op tranen,

En 't Bruidspaar bovenal voelt, nu hun liefling spreekt,
Hoe 't opgewelde vocht hun langs de wangen leekt.
Maar Hendrik heeft zijn wensch in maat en rijm gewrongen:
En, is 't van Tollens niet, het is hem nagezongen.
En zwier en wending is zijn hartig lied ontvreemd.
De Feestdisch is verrukt, die 't thands zoo naauw niet neemt
Met kunst en regel, maar op 't hart ziet. Aan 't verlangen
Des dichters wordt voldaan door lofspraak op zijn zangen.

In 't eind heeft ieder gast zijn wenschen uitgestort.
Nu wenkt de Bruigom, en de Bruiloftsbeker wordt
Hem toegereikt. Hij vult (te veel zou licht hem schaden)
Het glas tot op de helft, en spreekt: »Niet vruchtloos baden
»Uwe ouders, dierbaar kroost, Gods weldaân op u af.
»Hij was 't, die aan ons huis den besten zegen gaf;
»Den zegen, daar de deugd en godsvrucht slechts in deelen.
»Hem danken wij dit uur, en 't heil ons boven velen
»Vergund. Uw liefde en deugd verdubblen ons 't genot,
»Mijn kindren. Neemt mijn dank voor alles wat gij tot
»Ons beider vreugde deedt. Geniet op al uw wegen.
»Tot loon van zoo veel zorg, Gods besten vaderzegen;

»En loopt ons pad ten eind, vergeet Gods goedheid niet,
»Die ons met al ons kroost zoo lang te samen liet. —
»U, Gloedman, danken we ook, dat gij hier zijt verschenen:
»Ras zal een ander feest daar boven ons vereenen:
»Meer opgeruimd van zin herziet ge ons daar. — En gij,
»Mijn arts, die in Gods hand het middel waart, dat mij
»Van d'oever van den dood terugriep, en mijn dagen
»Verlengde voor dit feest: de zorg voor mij gedragen
»Beloone u God. Gij zijt de vriend van mijn geslacht.
»Straks wordt door allen u de feestdrank toegebracht.” —
»Dat geldt!” zegt Groenhof, en reeds heeft hij 't glas geheven,
En 't klinkt de tafel rond: »Lang moet de Doctor leven!”
Het blonde Saartjen stemt, maar blozend, in dien drank;
En Doctor Bloem bloost meê. Hem is de dankbre lonk
Van Saartjen niet ontsnapt; en, zonder veel te spreken,
Doet hij den drank bescheid, en dankt voor 't vriendschapsteeken.
Maar de oude man gaat voort: »Wij wenschen dat dit Feest
»Nog lang in heuchnis blijv', en bij de kindren 't meest:
»Wij volgen 't oud gebruik, en willen elk iets schenken,
»Waarbij ge in later tijd dees Bruiloft kunt gedenken.” —

Nu ligt hij 't deksel van een hollen schotel af,
Die aan 't nieuwsgierig oog reeds stof tot gissing gaf,
En zendt dien, zwaar van kleine en netgedraaide doozen,
Bij al de gasten rond. — »Die gift is wel gekozen!»
Zoo roept de zoon van 't huis, die 't eerst zijn deel erlangt,
En 't doosjen openschroeft. — Elk dischgenoot ontvangt
Een gouden munt, tot eer van 't Bruiloftsfeest geslagen.
Dees prijst, bij dit geschenk, den stijl van vroeger dagen.
Daar 't Bruidspaar zich aan houdt. Die draait den penning om,
En roemt den stempel hoog, en ziet hem van rondom,
En leest het opschrift na, dat moeder Knop laat spellen
Door 't jongste van haar kroost. De kinderen vertellen
Elkaâr, hoe 't gouden stuk den dag en 't jaartal meldt.
Knop weegt het op de hand, en schat zijn waarde in geld:
En 't Bruidspaar leest verheugd, op aller gasten wezen,
Den dank voor 't mild geschenk, uit ééne mond geprezen.
Intusschen bleef de disch niet ongenoten staan,
De schalen gingen rond, de borden af en aan.
Het ijs deed menig gast, op eens van kou bevangen,
De tanden rillen, en een beker wijn verlangen,

Die laauw scheen op de tong. Het uitgelezen fruit
Lokte in het vroeg seizoen der gasten lofspraak uit;
De malsche perzik die van 't Bruidspaar: en 't vermaakte
De Bruid, dat de ananas de kinders lekker smaakte,
Een vrucht, hun tongen vreemd. Het suikergoed ontstak
Door 't aangehechte schrift de lust tot scherts. Men brak
De kalken schalen door, om geestig rijm te vinden
Als kern van 't kunstig ooft. De vreugd der Bruiloftsvrinden
Neemt toe. Reeds is de pijp, naar vaderlandschen trant,
Den mannen rondgediend. 't Vuur gaat van hand tot hand.
De rookkolom stijgt op, met wellust uitgeblazen.
De vreugdegalm stijgt meê. De wijn schuimt in de glazen.
't Gewoel van 't feest, 't getier, 't gelach, 't gepraat, 't gesnap
Groeit aan. Op Groenhofs last wordt nu het gloeiend sap
Der Portugesche druif de tafel rondgeschonken,
En Spanjes wijngaardteelt, waar zuider-zonnevonken
In spelen. Saartjen dient, gereed op moeders vraag,
Den gemberwortel voor, die goed doet in de maag.
Dat smaakt de Bruid. Zij noopt den Bruigom toe te tasten,
De Doctor raadt het af. »Laat dat voor andre gasten,»

Zoo spreekt hij: »'t Mocht uw borst soms schaden, en de kuch....»

De Bruigom dankt zijn arts, en trekt de hand terug.

Hij wil de vreugd van 't feest aan 't kort genot niet wagen.

De Doctor zelf, en wie de prikkling kan verdragen

Van 't heete zoet, tast toe, verwarmt de maag. en eet

Van 't lekkre nagerecht den laatsten lekkren beet.

Op eens neemt Knop het woord, die lang reeds had gefluisterd
Met Klaartj' en met zijn zoon. »Stil vrienden,» zegt hij. »luistert

»Een poos naar mij. Ik heb een tijding van belang.» —

»Dat raakt de fondsen weër.» roept Groenhof. »ga uw gang.» —

Maar Knop spreekt voort: »Neen broër, het raakt thands andre zaken,

»Waarvan gij niets vermoedt. Maar wil u vaardig maken

Ten feestdronk. 't Blijde nieuws, daar ik u meè verras.

»Verdient een ruimen teug. Een ieder vull' zijn glas.

»En drinke op 't welzijn van 't aanstaande jeugdig paartjen:

»Mijn Hendrik en zijn nicht. Broër Van der Woude's Klaartjen.»

De gasten zijn verrast. en zien den spreker aan

En 't jonge paar, dat bloost en de oogen neër blijft slaan;

En houden 't glas gereed. maar wachten, eer zij 't leëgen.

Den wenk des Bruigoms af. »Versta ik hem ter degen?»

Zoo vraagt de grijsaart; en de Bruid zegt, half gestoord:

»Ging dat zoo buiten ons?» — Nu neemt de zoon het woord,

En spreekt zijne ouders aan: »'t is waar, wat Knop u meldde:

»Ik vroeg u om geen raad, mijne ouders! ik vertelde

»U niets; 't klinkt zeker vreemd; maar 'k wist op goeden grond,

»Dat gij met hart en ziel in Klaartjens echtverbond

»Zoudt stemmen. 'k Gunde aan Knop, al scheen het min te passen.

»De vreugd om u op 't feest zoo treffend te verrassen.

»Zijn doel is wel bereikt. En, waartoe meer gezegd?

»Het jonge paar verwacht uw zegen op hun echt.»

Hij wenkt, en Hendrik rijst, en Klaartjen grijpt verlegen
Zijn hand. Het schijnt als lood haar op het hart te wegen.

Zij volgt hem weillend, maar hij trekt het meisje voort.

En spreekt haar moed in 't lijf door menig minzaam woord.

En klemt haar aan zijn borst, als zou hij haar beschermen,

En leidt haar, stap voor stap, de grijze Bruid in de armen.

De Bruigom drukt zijn hand. De stroeve rimpel wijkt,

Dien 't onverwacht bericht deed fronsen. Vriendlijk kijkt

De Bruid haar petekind in de oogen; en de zegen

Van't Bruidspaar kroont hun echt. — Niets houdt de vreugd meer tegen,

Die schaatrend opwaarts stijgt; en 't uitgerekte hoezee
Wenscht Klaartj' en Hendrik heil. Hunne ouders juichen meê,
En kussen, elk om strijd, hun kindren. Klaartjens moeder
Omhelst haar telg, die zij zal missen; en haar broeder,
De leeraar, roept haar toe: »Geniet in uwe trouw
»Niet minder heil dan ik!» en ziet zijn jonge vrouw
Met dankbre blikken aan. — Ook Groenhof laat zich hooren:
»Een Gouden Bruiloftsdag zij aan uw echt beschoren,
»Een feest, zoo blijde als dit!» zoo roept hij vrolijk uit.

De Doctor zit en zwijgt bij al dit vreugdgeluid.
Hij denkt aan Saartj' alleen, en zou, dorst hij slechts spreken,
Zoo gaarn, in Hendriks plaats, van 't Bruidspaar zegen smeeken.
Zijn aanzicht bloost en bleekt; en 't zwijgen valt hem bang:
Maar 't talrijk Feestgezin houdt nog zijn tong in dwang.
Nu schuift hij met zijn stoel; dan zegt hij, met zijne oogen
Naar Saartjen heen gewend, wat woorden hier niet mogen,
En smeekt van Saartjens blik den moed om overluid
Te zeggen wat hij wenscht. Maar de ernst van Saartjen stuit
Zijn opzet. Klopt haar 't hart, zij houdt zich koel en statig,
En spreekt, opdat ze in eens de drift des Doctors matig',

Haar zwager Groenhof aan: »Kom, broeder, aan den disch
 »Moet ook gezongen zijn. Hef aan. Gij kent g ewis
 »Een lied, dat voegt bij 't Feest." — »Gij vraagt al rare dingen,"
 Zegt Groenhof: »Beste meid, gij weet, ik kan niet zingen,
 »Dan psalmen in de kerk; doch, heft gij allen aan,
 »Zoo deel ik in de vreugd. Gij hebt slechts voor te gaan:
 »Maar liefst een drinklied." — »Wel 't moog' van de vriendschap wezen,"

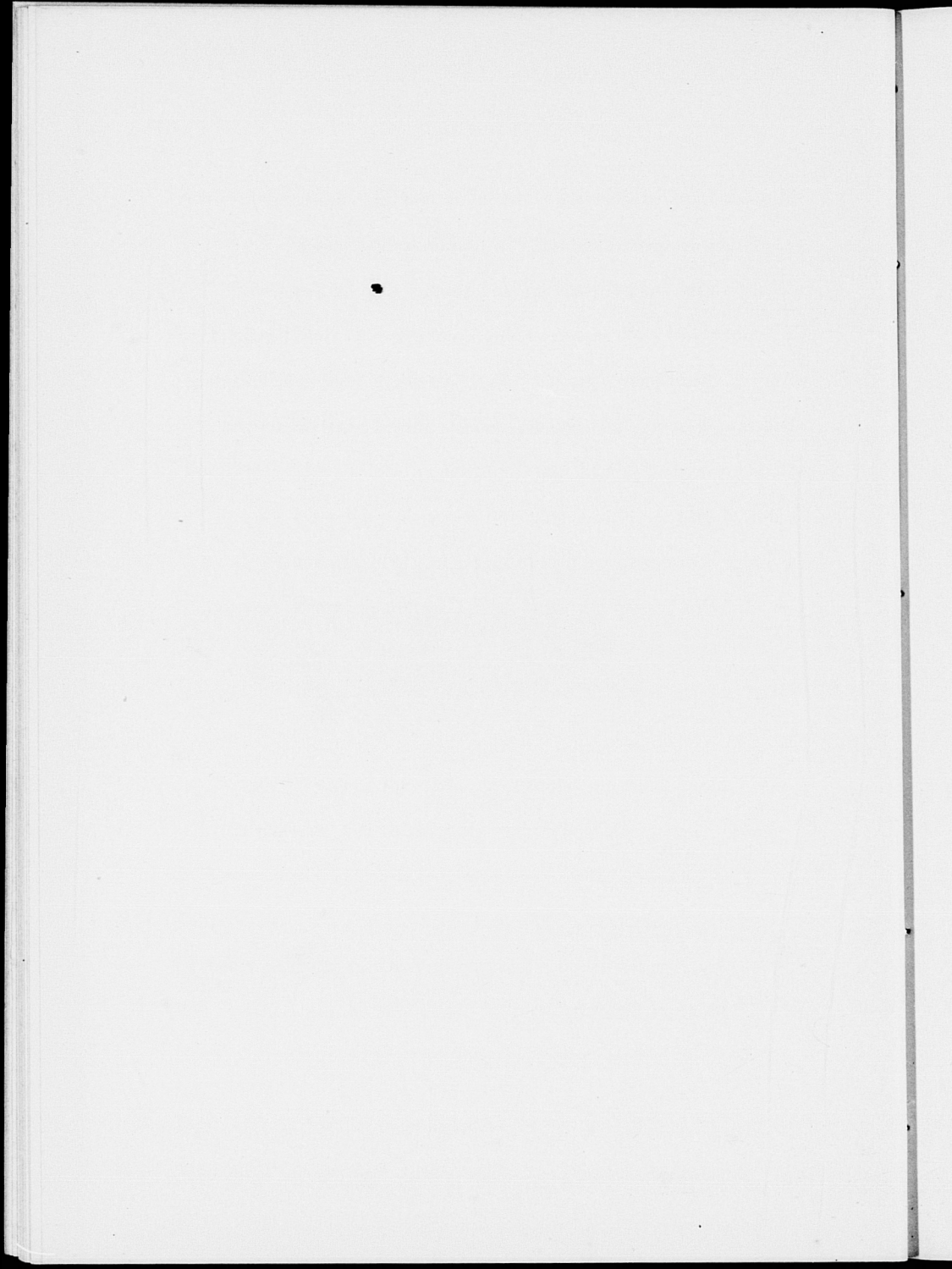


Zoo valt de Bruigom in: »Dat zong men lang voor dezen." —

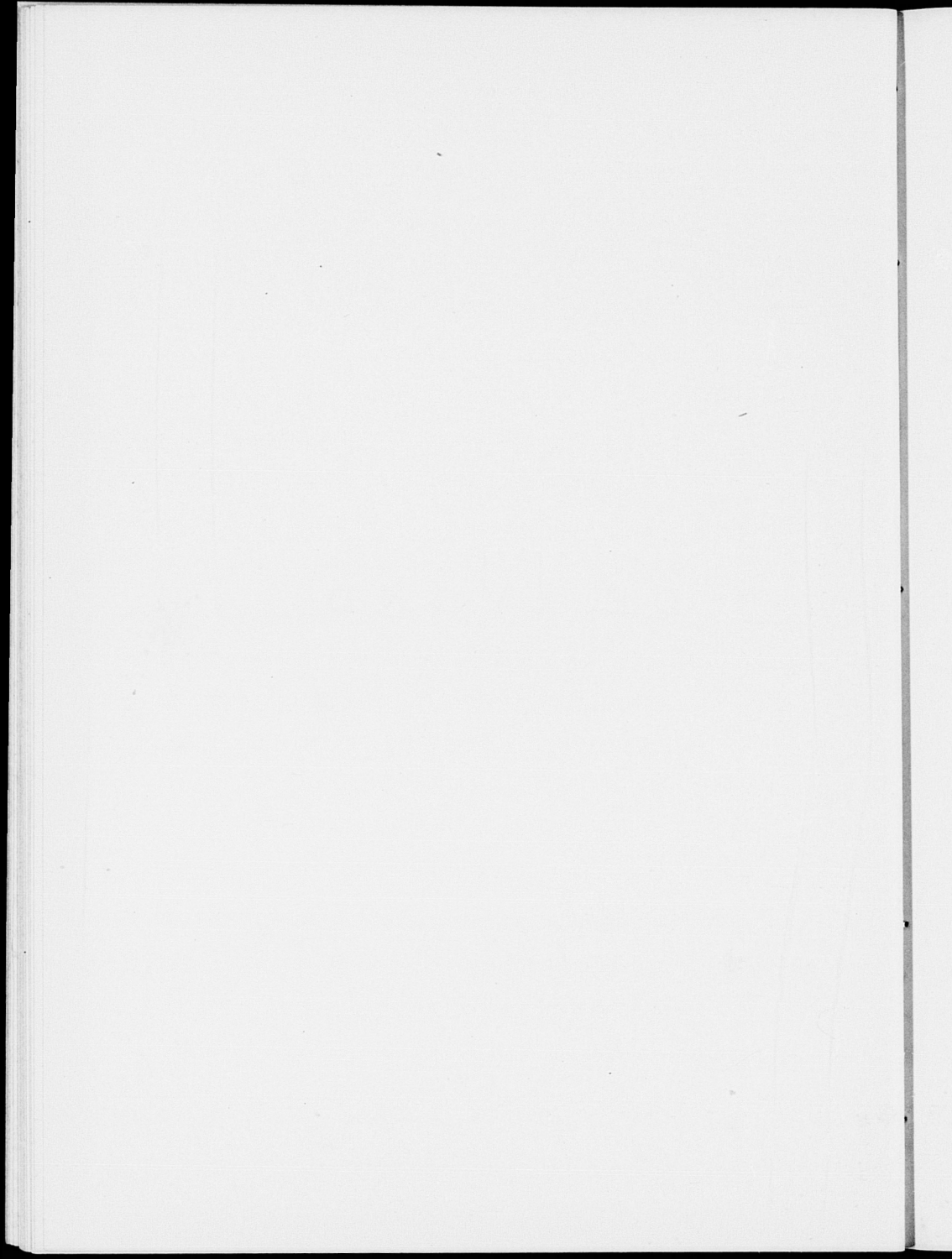
Straks heft de Feestdisch aan, daar elk zich vaardig toont,
 En Paters lied: *Hoe zoet is 't daar de vriendschap woont!*
 Galmt door de ruime zaal. — Het lied is uitgezongen.
 De beker is gele gd. De vreugd zweeft op de tongen.
 Men zoekt, wat lied nu 't best 't gezongen lied vervangt.
 Maar 't blonde Saartjen ziet hoe 't Bruidspaar rust verlangt,

En stoot haar broeder aan: »Daar is een tijd van scheiden;
»Laat ons de gasten nu naar 't voorvertrek geleiden,
»Waar reeds de koffijvaas gereed staat." — »k Ben bereid,"
Is 't antwoord: »Vrienden, komt; een glas van dankbaarheid
»Aan 't Bruidspaar, dat dees dag, die allen lang zal heugen,
»Ons zoo veel vreugde schonk. Komt, met de laatste teugen
»Gedronken op het heil van Bruïgom en van Bruid!" —

Men drinkt de glazen leëg, en klopt de pijpen uit.
De jonge leeraar spreekt voor 't goede, hier genoten,
Een stichtlijk woord tot dank; en 't feestmaal wordt besloten.



D E A V O N D.





DE AVOND.

De klok slaat zeven. Bij de gulle tafelvreugd,
Vloog, snel en onbemerkt, voor ouderdom en jeugd,
De voorjaarsdag ten eind. De vensterluiken sluiten,
Nu 't helder waslicht brandt, den avondschemer buiten.

De Bruïgom wenschte rust na 't langgerekte maal,
En zonderde zich af, bij 't scheiden uit de zaal;
De Bruid was hem gevolgd, die, schoon zij liefst bleef praten
Te midden van 't gezin, hem niet alleen wou laten.

Al de andre vrienden zijn in 't voorvertrek bijeen,
En zetten zich ter neêr, of staan om Saartjen heen,

Die, naar den eisch van 't feest (haar zorg heeft niets vergeten),

Met Meccaas geurig vocht haar gasten toeft na 't eten.

Zij dient de kopjens rond. »Zeg, is het naar uw smaak?»

Vraagt zij haar zuster Knop; let, ijvig in haar taak,

Op allen, reikt aan d' een de suiker; vraagt den ander.



»Wat kiest gij, melk of room? Hier staat het bij elkander.

»Kom, Klaartjen, reik dien kop aan vader Gloedman aan,

»En blijf,” dus fluistert zij, »niet steeds bij Hendrik staan:

»Gij moet de vrijerij niet al te druk beginnen.”

Doch stil! daar treedt de Bruid op eens de kamer binnen,

En lacht haar kindren toe. »k Kom deelen in uw vreugd,»

Zoo spreekt zij: »Vader slaapt. Wat was de man verheugd,

»Dat alles aan den disch zoo wel is afgeloopen!

»Hij voelde zich vermoeid, maar hield toch de oogen open.

»Ik wil niet slapen, neen;» (zoo sprak hij). »t is te laat.»

»Maar naauwlijks zat hij neêr (ik weet wel hoe het gaat).



»Daar knikte hij, en zweëg, en sluimerde in. Ik wachtte

»En sprak een poos geen woord. Toen stond ik op, en trachtte,

»Zijn stoel langs, onbemerkt, de kamer uit te gaan.

»Dat lukte best; de deur was open blijven staan.

»Hij bleef in rust. Ik zit weêr naast hem bij 't ontwaken.

»Hoe stelt gij 't allen hier? Kost gij u wel vermaken

»Aan 't maal? 't Was Saartjens werk. Wat was zij op haar dreef!

»Ik weet niet, dat er iets te wenschen overbleef.”

Zoo keuvelt zij, en zet zich eindlijk neêr, en zamelt
De kindren om haar schoot. Haar achterkleinzoon stamelt
In naauwverstaanbre taal den naam van Ootemoe.
En reikt van moeders arm haar bei zijn handtjens toe.



Zij neemt het jongskén aan, en kust het op de wangen,
En hotst het op haar knie, en neuriet de oude zangen,
Die ze eertijds aan de wieg van 's knaapjens grootvaâr zong.

De kleine hupt en springt, en kraait, bij elken sprong.
Zijn vreugde luidkeels uit, en doet wel twintigmalen
Haar 't uitgezongen lied met nieuw vermaak herhalen.

»Kom,» zegt zijn moeder nu, »geef mij den kleine weër:
»Hij maakt het al te drok.» — »Eerst nog een enklen keer
»Gezongen!» spreekt de Bruid: »k Kan 't heden wel verdragen.
»Ik voel mij jong op nieuw, ik heb niet alle dagen
»Mijn achterkleinzoon hier. Kom, jongen, wees maar blij.»
Zij heft weër vrolijk aan, en 't knaapjen lacht er bij,
En dartelt op haar schoot; maar eindlijk reikt zij 't over.
Het jongskens plooit de lip tot schreien, dwingt al grover,
En vangt met krijten aan, om 't buigen van zijn wil.
De moeder dreigt het met den vinger; en 't is stil. —

Maar de andre kleinen staan nog om de Bruid te praten,
En noemen 't lekkers op, dat ze aan den feestdisch aten,
En spreken van 't gebouw, dat op de tafel stond,
En zeggen, elk om 't eerst, wat hij het fraaiste vond,
En hebben 't wonder druk, hoe zij hun gouden duiden,
Zoodra zij thuis zijn, in hun spaarpot zullen sluiten.

De Bruid hoort onvermoeid naar 't kinderlijk gesnap,
En maakt door vraag bij vraag de kleine tongen rap,
En laat hen, stuk voor stuk, het gantsche feest verhalen.
Doch eindlijk rijst zij op. »Ik mag niet langer dralen,»

Zoo spreekt zij: »Vader mocht ontwaken. 'k Heb reeds lang
»Gekeuveld. 't Kleine goed, is 't eenmaal aan de gang,
»Weet van geen einde. Nu. 'k kom straks terug met vader.”

Zij kust eer zij vertrekt, de kleinen al te gader.
En wenkt haar jongste telg: »Vertoeven wij misschien
»Naar uwen zin te lang, zoo kom eens naar ons zien.
»Vaarwel; 't is meer dan tijd; ik keer gezwind naar boven.”

Zij gaat. — »Wat is zij vlug! geen vreemde zou 't gelooven,
»Dat zij reeds vijftig jaar getrouwd is,” zegt haar zoon:
»Ons treft het nimmer, die, aan al haar doen gewoon,
»Niet beter weten of het hoort zoo, en vergeten
»Hoe zeldzaam de oude dag zoo rustig wordt gesleten.” —

»Ja,” zegt zijn zuster Knop: »ik sta er van versteld
»Zoo vaak ik moeder zie: 'k heb nimmer, wat geweld
»De kindren maken, haar van drukte hooren klagen.
»Mij loopt het hoofd soms om, bij 't woelen en het plagen
Der kleinen. 'k Ben toch bang, hoe goed zich moeder houdt,
»Dat ze op dit drukke feest haar kracht te veel vertrouwt.
»En meer doet dan zij kan. Zij zal 't wellicht bezuren,
»Wanneer zij na 't gewoel tot rust komt.” — »Welke kuren

»Haalt gij u in het hoofd,» zegt Groenhof: »Wel mijn tijd!
»Dat heb ik nooit gehoord. Een ander is verblijd,
»Nu moeder opgeruimd van tobben weet noch zorgen:
»En midden in de vreugd bekruipt u de angst voor morgen.
»Neen, zuster! moeder is een vrouw van 't oude slag,
»Die, vrij van frats en gril, niet omkeert met den dag.
»Zoo als zij heden is, zoo zal zij morgen wezen.
»Wat zegt gij, Doctor Bloem?» — »'k Vind ook geen stof tot vreezen;»
Is 't antwoord van den arts, »de Bruid is regt verheugd.
»Zij volgt haar gullen aart, en dwingt zich niet tot vreugd.
»Neen, ver dat haar 't gewoel tot hinder zou verstrekken,
»Kan 't vieren van dit feest haar dagen langer rekken.» —
»Dat ben ik met u eens,» zegt Groenhof weêr: »ik laat
»Bezorgd zijn wie het lust. De vreugd doet nimmer kwaad.»

Zoo keuvelen zij voort, en kibbelen soms, maar laten
Zich tot geen ijdlen twist vervoeren onder 't praten:
En sluipt een steeklig woord er soms met de andren door,
De toon verzacht het woord, en 't vindt een vreedzaam oor.
Te midden van de vreugd, die allen schijnt te ontvonken,
Blijft de oude Gloedman stil en in gepeins verzonken.

Hij twijfelt niet of vreugd de levenskrachten schraagt,
Maar weet het al te wel, hoe diep de droefheid knaagt.
De jonge leeraar poogt, bewogen door zijn treuren,
Door allerlei gesprek den grijsaart op te beuren,
En wenkt zijn vader, die zich neêrzet aan hun zij'.
Nu spreken zij van 't land, waar alles even blij



In 't voorjaar zich vertoont, en uitlokt tot genieten;
Of van den vrede en krijg, en 't wreede bloedvergieten,
En 't eindeloos gewoel der Staatzucht, nooit verzaad.
Zij prijzen 't dat Gods gunst hen vreemdling blijven laat
In 't twisten om gezag, en vreedzaam laat verkeerem
In hun vergeten stand, en andren 't land regeren.

Zij zeggen menig woord, dat op iets hoogers doelt.

»Ach!» zucht de grijsaart, die hun taal in 't hart gevoelt;

»Ik weet, ik doe verkeerd me in 't treuren toe te geven.

»k Erken het in mijn leed: nog is mij veel gebleven.

»Berusten in Gods wil is de eerste Christenplicht:

»Dat weet, dat voel ik diep. Maar ach! het valt niet licht

»Van 't graf van gade en kroost kloekmoedig op te rijzen,

»En met den vromen Job des Heeren naam te prijzen.

»Ben ik in de eenzaamheid, ik lees Gods Woord, en zoek

»Niet vruchtloos troost voor 't leed in 't heilig Bijbelboek.

»k Voel menigmaal, gevoed door mijn herinneringen,

»Een zachten weemoed in mijn boezem binnendringen.

»De wereld wordt mij vreemd; het aardse leven schijn,

»En 't leven, dat mij wacht, het waar, het eenig zijn.

»k Toef hopen op de dood, en voel mijn rouw verdwijnen.

»Ik sla den blik omhoog en leef weër met de mijnen. —

»Maar zie ik straks 't gewoel der menschen om mij heen,

»En vreugd hun aller deel; en sta ik dan alleen,

»En zoek ik dan vergeefs, vergeefs! die mij behooren,

»Dan drukt het denkbeeld zwaar, hoeveel ik heb verloren!

»Dees dag gedenk ik steeds, bij 't vrolijk feestgedruisch,
»(En 'k stoor misschien uw vreugd) hoe menigmaal dit huis
»Mijn blijde dagen zag; hoe menigmaal mijn gade
»Hier bij uw moeder was, en wachtte tot ik spade,
»Als 't dagwerk was verricht, kwam deelen in 't gesprek.
»Ik riep uw vader dan van 't drukke koopvertrek:
»En de avond vloog voorbij. Wat praatten dan de vrouwen,
»En roemden op haar kroost, en dachten 't reeds te aanschouwen,
»Dat onze vriendschap, door den onderlingen echt
»Der kindren, al haar hoop, nog vaster werd gehecht.
»Ach, 't was een ijdele droom! Ik moet mijn gade derven.
»In 't bloeiendst van hun jeugd zag ik mijn kindren sterven.
»Uwe ouders zijn gespaard, gespaard met al hun kroost,
»Ik sta alleen en treur; en — niemand die mij troost!"

Nu spreekt de zoon van 't huis, en drukt met zacht verwijten
Zijns vaders vriend de hand: »Vergeet gij ons? of kwijten
»Mijne ouders, wier gemoed uw droefheid voelt, zich niet
»Met ijver van al 't geen de vriendschap 't hart gebiedt?
»Gij zijt hun meer dan vriend; een broeder! — En wij allen
»Wij deelen in uw leed. Ja, wat u mocht ontvallen,

»Gij hebt nog vrienden, die, gevoelig voor uw klacht,
»Slechts wenschen dat hun troost uw grievend wee verzacht.” —
»Vergeef,” zegt Gloedman weêr, »vergeef ’t mistroostig klagen
»Eens grijsaarts. Ja, ’k erken, gij helpt mij ’t lijden dragen:
»Ik dank uwe ouders, dat ik niet bezweek in ’t leed;
»En zoo ik, voor een wijl, hun trouw, mij zelf vergeet,
»Ach! wijt het dezen dag. Al ’t lijden, dat mijn zinnen
»Eens schokte in vroeger tijd, brengt hij mij weêr te binnen.
»Zie, hoe, van vreugd verrukt, de jonge Knop daar staat,
»Die aan uw telg verloofd, haar zijde niet verlaat.
»Zoo zag ik eens mijn zoon. Hij had een bruid gekozen.
»Een dochter naar mijn hart. Ik zag den jongling blozen
»Van jeugd en levenskracht. De trouwdag was nabij...
»Daar greep de koorts hem aan. Daar stierf hij. Ach, ik lij
»Wat ik toen leed op nieuw bij ’t opgewekt herdenken. —
»En zeg mij, zoo gij ’t kunt, wat zal de toekomst schenken
»Aan ’t bruidspaar dat thands hoopt, en uitziert naar de trouw?
»Een leven vol van heil, of enkel ramp en rouw?
»De kans staat hachlijk.” — »En wij blijven echter hopen,”
Zoo vangt de leeraar aan: »Waar toe vooruit geloopen,

- »En door een ijde vrees voor 't geen de toekomst baart,
»De vreugd verbannen, en het lijden ons verzwaard?
»Onzeker is ons lot, onzeker heel het leven:
»De Alwijze heeft het ons als leengoed slechts gegeven.
»Genieten we, elk zijn deel, zoo lang het God behaagt,
»Gereed het af te staan, als 't ons wordt weêrgevraagd.
»Geen wenschen voegt den mensch, maar Godbetrouwend wachten,
»Maar luistren naar Gods stem: en (smoor uw sombre klachten,
»Bedrukte grijsaart!) wie haar 't oor niet sluit, vindt troost
»En hoop, zelfs bij het graf van gade en dierbaar kroost.
»Naar boven! roept zij. Ramp en zegen zijn haar woorden.
»Naar boven stijg' de dank van wie haar ruischen hoorden
»In weldaân, en 't gebed van wie haar schelle klank
»In ramp en onheil trof. Eens, eens wordt alles dank.
»Naar boven! — Daar zien we eens hoe wijs Gods hand ons leidde;
»Hoe Hij uit ramp en rouw ons zaligheid bereidde.
»Wel hem, die 't oog verheft, en, beide in lief en leed,
»Al kleeft zijn voet aan de aard', den Hemel niet vergeet.”

De grijsaart laat het hoofd in de open handpalm zinken,
En pinkt de tranen weg, die in zijn oogen blinken,

En zwijgt een poos, en spreekt den leeraar minzaam toe:
»Heb dank, mijn jonge vriend! Ja, 't is mij wel te moè,
»Als ik aan 't weêrzien denk. Maar ach, 't gestadig treuren
»Belet mij al te vaak den blik omhoog te beuren.
»Uw troosttaal doet mij goed. Waart gij slechts naderbij.
»k Kwam soms bij zomerdag uw stille pastorijs



»Bezoeken, en, de stad en 't druk gewoel ontweken,
»Op 't eenzaam land met u van God en Godsdienst spreken.
»Maar de afstand is te ver.” — »Denkt gij daar waarlijk aan?”
Dus spreekt de leeraar weêr: »De tocht is licht gedaan,
»En zal in 't goed seizoen (het heen en weder trekken
»Hoeft niet op éenen dag) u tot geen hinder strekken.

»Reis met mij. Blijf een week of langer op het land:

»Licht dat de lentelucht uw sombren geest ontspant.

»Wij zullen 't akkerwerk beschouwen, 't veld zien groenen

»Van 't opgeschoten graan, en 't schoonste der seizoenen

»Zal, nu 't weêr leven wekt uit de aarde, dor en koud,

»Ons wijzen op het zaad, den grafkuil aanbetrouwd.

»Reis met mij. Op het land voelt gij uw rampen minder.” —

»Neen, neen,” spreekt Gloedman straks: »Mijn rouw ware u tot hinder.

»Uw jonge vrouw moet door geen grijsaarts zielsverdriet

»Haar huiszorg zien verzwaaard.” -- »O, laat het daarom niet.”

Zegt nu des leeraars gâ, die, naderbij gekomen,

De wending van 't gesprek met blijdschap had vernomen:

»Mij zult gij welkom zijn; 'k heb voor een gast als gij,

»Al zijn wij klein gehuisd, een stille kamer vrij.

»Het schreien van mijn kind zal daar uw slaap niet storen;

»En, wat gij wenscht of wilt, ik schik het naar behooren.

»Gij zult te vrede zijn. Beproof het voor een keer.”

Zij praten verder voort, en weten meer en meer

Den grijsaart, die nog wankt en aarzlen blijft, te nopen,

En aan het landverblijf zijn wenschen vast te knoopen.

Zij doen, terwijl hij in 't vooruitzicht zich verblijdt,

Hem voor een korte poos vergeten wat hij lijdt.

Zoo strijkt de tijd voorbij, te snel voor elks verlangen.

Reeds is de koffijvaas op Saartjens wenk vervangen

Door 't theegereedschap, dat bij al haar bezigheid

Een nieuwe drukte voegt. Zij is terstond bereid,

En weet, al hoort zij graag den jongen Doctor spreken,

Den draad van zijn verhaal op 't minzaamst af te breken.

Toch blijft hij aan haar zij', en let op haar gebaar.

Hij tilt den ketel op, voor Saartjens hand te zwaar,

En plengt den waterstroom, die, 't dorre blad doorweekend,

Den kruidgeur tot zich trekt. Een blik van Saartjen teekent

Haar dank. Zij schenkt de thee, en telt met vluchtig oog

De gasten, of zij soms zich in 't getal bedroog.

»Nu," zegt zij, »wordt het tijd om de oude lui te halen.

»Zij wachten op mijn komst. Als ik te lang blijf dralen,

»Zal nichtjen Knop mijn plaats vervangen." — Zij gaat heen.

Haar nichtjen toeft niet lang, maar komt haar plaats bekleên.

En dient de thee in 't rond. Reeds is het derde kopjen

Geledigd. »Nichtjen, kom, geef nog een enkel dropjen:"

Zegt Groenhof: »Onder ons, de baars was wat te zout.

»Maar,” vaart hij lachend voort en ziet in 't rond, »waar houdt

»Zich zwager Knop thans op? Hij is niet in ons midden.

»Dat doen de effecten weër. Ik weet, daar helpt geen bidden,

»Wanneer ze aan 't rijzen zijn; dan is hij bij de zaak. —

»En vindt gij dat zoo vreemd? 't Beroep gaat voor 't vermaak.”

Zoo spreekt de gâ van Knop, geraakt door Groenhofs praten:

»Mijn man kan 't drukke werk geen andren overlaten.

»En hij is 't niet alleen, die uit ons midden ging:

»Ik mis den Doctor ook.” — »Dat is een ander ding!”

Zegt Groenhof: »Hij zal licht gehaald zijn. 'k Wou wel weten,

»Wat krankte hij thands heelt, en hoe zijn middlen heeten.” —

Hij zwijgt, en geeft zijn gade een wenk, die iets beduidt.

Zij neemt haar zuster Knop ter zij: »'k Mag overluid

»Niet zeggen wat ik weet; maar 'k wil het u vertrouwen.

»Misschien dat wij van daag hier nog iets nieuws aanschouwen.

»De Doctor is niet ver. Bespeurde gij het niet,

»Dat hij, een korte poos na Saartjen, ons verliet?

»Hij volgde haar, op hoop van haar alleen te spreken:

»Waarover, raadt gij licht. Zij zitten nu, naar 'k reken,

»Bij de oude lui. 't Duurt lang. De zaak raakt mooglijk klaar.” —

»Wel, zuster, dat's iets nieuws!” is 't antwoord: »Nu 't is waar.

»Ik heb reeds lang gedacht: dat wordt nog eens een paartjen.

»Maar Knop zei altijd: neen; 't is geen partij voor Saartjen.

»Zij mag naar hooger zien. De Doctor heeft geen geld.” —

»Dat heeft den goeden Bloem ook lang genoeg gekweld;”

Zegt Groenhofs gade weër: »Hij dorst het naauwlijks wagen,

»Schoon door en door verliefd, om haar ten echt te vragen;

»Zoo angstig was hij, dat men soms zijn braaf gemoed

»Verdenken zou van zucht naar 't rijke huwlijksgoed.

»Hij wenschte eerst door zijn vlijt tot beter staat te komen.

»Maar Groenhof (want hij had mijn man in d'arm genomen)

»Verdreef die zwaarigheid.” »Kom,” sprak hij: »'t zal wel gaan;

»»Trek op den dag van 't feest uw stoute schoenen aan.

»»Mijne ouders zullen graag hun Doctor schoonzoon heeten;

»»En hoe 't bij Saartjen staat, dat dient gij zelf te weten.”

»Zoo kreeg de Doctor moed. En, zeg mij, waarom zou

»Een man van zoo veel kunde en deugd geen rijke vrouw

»Verdien? Laat hij slechts haar hart door liefde winnen. —

»Maar zacht, wat is er gaands?” — Het Bruiloftspaar treedt binnen.

Verwelkomd met gejuich. De vreugd van 't hart verraadt
Zich in hun beider oog en opgeruimd gelaat.
Zij zien den Feestkring rond met innig welbehagen.
Men dringt zich om hen heen, en heeft het druk met vragen,
Hoe vader zich bevindt. — Om elk te woord te staan,
Komt tijd en spraak te kort. — Men schuift den zorgstoel aan.
De Bruigom zet zich neêr aan Gloedmans zij'. Op 't wezen
Der Bruid, tot lach geplooid, staat vrolijk nieuws te lezen.
Zij houdt het stil, maar knikt haar dochter Groenhof toe.
Doch Saartjen, die haar volgt, blikk neêr, en weet niet hoe
Zij de oogen wenden zal, en hoort naar niemands praten.
Zij neemt haar plaats weêr in, slechts voor een poos verlaten,
En is bedrijvig aan den theedisch. — Na een wijl
Komt ook de Doctor weêr. — »Wien hebt gij in der ij
»Bezocht?» vraagt Groenhof straks. De Doctor wenkt tot zwijgen,
Maar drukt zijn hand, en slaat, om Saartj' in 't oog te krijgen,
Zijn blik de kamer rond, die, door haar blik ontmoet,
Ter sluiks een lonk en lach verwerft voor wedergroet.
Nu staat de Bruigom op. »Hoe gaat het thands u allen?
»k Bleef veel te lang alleen. De slaap heeft me overvallen.”

Dus spreekt hij: »Boos te zijn past op een bruiloft niet.
»k Knorde anders op de Bruid, dat zij mij slapen liet.
»En gij, mijn oude vriend! hoe maakt gij 't? Hou ten goede
»Dat ik niet bij u bleef en, langer dan 'k vermoedde,
»U met de jongelui alleen liet.” — Gloedman lacht
Hem minzaam toe, en meldt hoe elk, op hem bedacht,
Zijn zwakheid pleegde, en hoe, bij 't hartverkwikkend spreken
Zijns kleinzoons, de avondstond niet nutloos was verstreken.
Dat hoort de Bruigom graag. »Zijt ge allen thands bijeen?
»Ik heb nog iets op 't hart;” zoo spreekt hij. — »Knop is heen.”
Zegt Groenhof: »Doch ziedaar, daar keert hij wel ter snede.
»Kom, zwager, vader deelt ons juist een nieuwtjen mede:
»'t Is of gij 't hebt gegist.” — »Wat is er gaands,” vraagt Knop,
»Dat ik nog niet vernam? 'k Vang elke tijding op;
»Maar't was dees avond schraal.” — »Het geen gij hier zult hooren,
»Kwam buiten ons gezin u zeker niet ter ooren.”
Zoo spreekt de Bruigom: »Zeg, wat denkt gij? raad maar vast.
»'t Is vrolijk nieuws. Gij hebt te middag ons verrast:
»Nu is de beurt aan mij. Toen 't maal was afgeloopen,
»Dorst ik, na zoo veel vreugd, geen meerder vreugde hopen;

»En toch, daar hing mij nog een zegen boven 't hoofd:
»Ons Saartjen heeft haar hand aan Doctor Bloem beloofd.”
Dat geeft een blij gejuich! Elk wil zijn wenschen uiten.
De Bruigom wenkt tot stilte en weet hun drift te stuiten.
Hij roept het jonge paar. Zij naadren. Saartjen ziet
Haar moeder, kust haar teêr, en merkt, ontroerd, schier niet
Dat Bloem haar hand grijpt, om haar zachtken heen te leiden
Tot voor des Bruigoms oog. Bewogen staan zij beiden,
De handen in elkaâr. Zij blikk haar vader aan,
En valt hem om den hals. De grijzaart wisch een traan,
En spreekt met teedre stem: »Ontfangt nog eens mijn zegen.
»Dat heel 't gezin het hoort. God leide u op uw wegen,
»Mijn kindren! 't Bijbelblad belooft een zalig deel
»Aan wie zijne ouders eert. U, Saartjen, die geheel
»Uw leven wijdde aan mij, aan moeder, komt voorzeker
»Die heilbelofte toe. Geen zegening ontbreek 'er
»Aan 't lot, dat u verbeidt. — 'k Vertrouw een dierbaar pand,
»Mijn arts, neen thands mijn zoon! uw liefde toe. Mijn hand
»Klemt uwe handen saam; maar zonder angstig zorgen.
»Gij zijt haar waard. Uw deugd, uw godsvrucht zijn mij borgen,

»Mijn zoon! dat gij 't geluk mijns kinds volmaken zult.

»God' dank! de laatste wensch eens grijsaarts is vervuld.»

Hij zwijgt, en alles zwijgt. De Doctor poogt te spreken.

»Mijn vader!» brengt hij uit: »k beloof het!» — Tranen breken

Zijn woorden af. Hij drukt des grijsaarts hand. Hij sluit

Hem aan zijn dankbaar hart. Hij kust de grijze Bruid.

Hij noemt haar moeder. Hij wil elk zijn vreugd doen hooren,

En stamelt klanken, die op Saartjens lippen smoren.

Nu toont het Feestgezin, hoe 't deel neemt in zijn heil,

En elk heeft op zijn trant de beste wenschen veil.

De kindren scholen saam, en vragen bij 't aanschouwen

Van 't nieuwe feestgewoel: »Gaaf tante Saartjen trouwen?» —

»Ja,» voegt hun Groenhof toe: »Gij krijgt een nieuwen oom.

»Staat nu niet langer stil. Spreekt allen zonder schroom

»Uw zegenwenschen uit. Gij houdt toch veel van tante.»

Hij brengt de kleine schaar, die eerst zich tegenkante,

Bij 't jonge paar, en blaast den grootsten in het oor,

Wat hij te zeggen heeft. Maar Saartjen komt hem voor,

En spreekt de kindren toe, en zegt aan Bloem hun namen,

En geeft aan elk een kus, en dankt hen dat zij kwamen.

De Doctor streelt en vleit de kleinen op zijn beurt.

Die kans neemt Groenhof waar. »t Was niet te vroeg gekleurd,

»Mijn zusjen,» fluistert hij, »toen ik u plaagde en kwelde.

»Zeg nu eens, zoo gij durft, dat ik niet juist voorspelde.»

Zij schudt het hoofd; en Bloem, die 't fluistren afhoort, wenkt

Haar toe, en vraagt een kus, dien zij hem gaarne schenkt.

Het wenschen gaat al voort, en 't praten, en het plagen;

Maar 't pas verloofde paar kan boert en scherts verdragen.

Elk is tot vreugd gestemd, maar meest de grijze Bruid.

Haar moederhart is vol, en barst in woorden uit.

Zij heeft noch rust noch duur, tot ze iemand kan verhalen

Hoe alles is gebeurd, en hoe zij honderdmalen

Verlangd had naar dees echt, en hoe zoo onverwacht

De zaak geklonken was, toen zij er 't minst op dacht.

Haar dochters hooren 't aan, en willen 't gaarne weten.

»k Had,» zegt zij, »reeds een poos bij vader stil gezeten,

»En met geduld gewacht, toen hij, geheel verkwikt,

»Zijne oogen opensloot, en aanstonds, schier verschrikt

»Van 't lange slapen, sprak: »Kom, gaan wij naar beneden.»

»Ik was gereed. Daar zag ik Saartjen binnentreden.

»De Doctor volgde haar. 'k Wist van den prins geen kwaad,
»En dacht: hij komt eens zien, hoe 't met zijn zieke gaat.
»Maar Saartjen bloosde en beefde; en Bloem begon te spreken
»Van vriendschap en van gunst, die hij had af te smeeken,
»En wie en wat hij was, en van zijn staat, en stand,
»En hoop, en liefde. In 't kort: hij vroeg om Saartjens hand.
»Toen zag ik vader aan. De man zat heel verslagen
»Van 't onverwacht verzoek, en gaf, op 's Doctors vragen
»In 't eerst geen antwoord; maar hij was weldra hersteld.
»»Hoor, Bloem," dus sprak hij. »'k zie bij 't huwlijk op geen geld.
»»Gij weet dat ik u acht. Is Saartjen u niet tegen.
»»(Van haar hangt alles af) zoo reken op mijn zegen."
»Dat deed den Doctor goed, en Saartjen kwam aan 't woord.
»Zij sprak van kinderplicht, en zorg, en zoo al voort,
»En kon, dit was het slot, haar ouders niet verlaten.
»Toen was de beurt aan Bloem. Hij kan ter dege praten.
»Al zweeg hij langen tijd. Hij wou haar overreën,
»Dat zij haar ouders kon verzorgen, en meteen
»Zijn wensch vervullen, door hem hart en hand te schenken.
»Ik sprak een woordtjen meê. Zij zou zich dan bedenken,

»Was 't eindelijk. Met wat drift drong nu de Doctor aan.
»Dat op den dag van 't feest de zaak wierd afgedaan!
»Dat wenschte ik. Vader ook. En eindelijk, na wat toeven
»En talmen, zei zij: ja. Zij wou ons niet bedroeven.
»Hare ouders wenschten 't zoo, en daarom zou zij 't doen.
»Dat was, begrijpt gij licht, een doekjen voor het bloën.



»Zij heeft den Doctor lief. — Wat staan zij daar te vrijen,
»En zien naar niemand om! — Gij zult er schà bij lijn:
»De wijn is waarlijk nog vergeten. — Nu, wie vrijt,
»(Zoo ging het al van ouds) heeft voor niets anders tijd.
»k Neem fluks de zorg op mij.” — Zoo spreekt ze, en zonder dralen
Laat zij voor avonddronk den frisschen Rhijnwijn halen,

Die, lang gekelderd, van haar Zilvren Bruiloft heugt.
De geur van 't tintlend vocht getuigt in 't glas zijn deugd;
En de eerste teug wordt Bloem en Saartjen toegedronken.
Dra wordt het tweede glas op Groenhofs wenk geschonken,
Die als een kenner proeft, en op zijn woord verklaart,
Dat hij geen weêrga kent van wijn, zoo wel bewaard.

Nu gaan de kindren heen. Het rustuur heeft geslagen.
Zij scheiden noò. De Bruid wil hun vertrek vertragen,
En vult, schoon moeder Knop op 't minzaamst zich verzet,
Hun, bij den afscheidskus, de zakken met banket.

Dat geeft een korte rust; maar: »k Wil mijn gasten hooren,”
Zoo spreekt de Bruid: »Men hoeft zijn vreugd hier niet te smoren.
»Komt lustig, jongelui! Heft eens een liedtjen aan!
»Waar is mijn Klaartjen! Blijf daar niet bij Hendrik staan.
»'t Is morgen weêr een dag. Dan kan hij met u praten,
»En vrijen naar zijn lust. Nu moogt ge ons niet verlaten.
»'t Wacht al op u. Gij spant de kroon in spel en zang;
»Sla gij den toon eens aan, en help ons aan de gang.”
Het zedig Klaartjen laat, op maat en toon bedreven,
De vingers, naar de kunst, op de elpen toetsen zweven

Van 't snaartuig, en verheft haar zachte stem, en zingt
 Een feestlied, Hendriks werk. Hij deelt het rond, en dringt
 Bij elk wie stem heeft aan, om hartig in te vallen
 Bij 't slotvers. 't Koorgezang stijgt op. De wanden schallen.
 Het grijze Bruidspaar betuigt met wenk en woord,



Hoe 't ongekunsteld lied hun dankbaar hart bekoort.
 »Nog eens,” zoo roepen zij, »nog eens dat lied!” en rustig
 Gaat Klaartjen de andren voor. Dat maakt de Feestrei lustig.
 Wie zingen kan, zingt meè. Als dong men naar den prijs,
 Verlangt nu elk een beurt. en ieder, op zijn wijs,

Stemt in den blijden toon van 't feestuur. Bij de koren
Gaaf soms de beker rond. De Bruid zelf laat zich hooren,
En zingt een vrolijk lied, in wedstrijd met de jeugd,
En de avondstond vliegt om bij de algemeene vreugd.

Ook Gloedman deelt er in. Hij zit aan 's Bruigoms zijde.
De grijsaarts hebben 't druk. Zijn ouden vriend zoo blijde,
Zoo opgeruimd te zien, stemt zijn gevoelig hart
Tot zachte medevreugd, die eigen boezemsmart.
Al is 't slechts voor een tijd, haar prikkel kan ontrooven.
't Besef van 't geen hij mist komt onverwacht weêr boven.
Hij fronsf de wenkbrauw saam. 't Is of hij zich verwijt,
Dat hij, na zoo veel ramps, een uur in vreugde slijt.
Hij spreekt van heen te gaan. Hij laat zich niet weêrhouên.
Het is zijn uur. Hij mag zijn kracht niet meer vertrouwen.
Zijn hart verlangt naar rust en trekt naar de eenzaamheid.
Met hartelijke taal betuigt hij, eer hij scheidt,
Aan 't Bruiloftspaar zijn dank, en wenscht hun 's Hemels zegen.
Den jongen leeraar roept hij, nog bij 't heengaan, tegen:
»U houd ik bij het woord, en kom op 't land u zien.» —
»Het wordt ook onze tijd. De nachtwacht roept reeds tien.»

Zegt nu de Bruigom: »k Moet, hoe noode, 't feest verlaten.
»Kom, moeder, kom, ter rust." — Zij is nog druk aan 't praten,
En weifelt eer zij volgt. — »Kom, moeder, kom, 't wordt laat."
Zoo dringt hij 't scheiden aan: »Bedenk, op morgen staat
»Ons weêr een nieuwe vreugd en nieuw gewoel te wachten,
»Als 't volk zijn feestdag houdt. Besparen we onze krachten.
»Dan zien wij ons gezin weêr om ons heen vergaard." —
»Ja, vader heeft gelijk. 't Is goed dat hij zich spaart,"
Valt nu de Bruid hem in: »Gij kunt hier samen blijven,
»Zoo lang gij 't zelf verkiest, en u den tijd verdrijven
»Met vrolijkheid en zang. Al wilt ge een dansjen doen;
»Daar houdt de jeugd toch van. Gij hoeft u niet te spoên,
»En niet beducht te zijn de nachtrust ons te storen.
»Het slaapvertrek is stil. Wij zullen u niet hooren.
»Op morgen komt gij weêr. Te middag. Denkt er om.
»Dan zien wij hoe ons volk het maal houdt. — Vader, kom,
»Nu gaan wij. — Saartjen, blijf, gij moet voor alles zorgen:
»Ik help mij zelve wel. Nu, kindren, nu tot morgen." —
»Tot morgen, kindren;" zegt de Bruigom, en zij gaan.
Maar heel 't gezin schiet toe. »Neemt onzen dank eerst aan

»Voor al 't genoten goed:» zoo spreken ze, en omgeven
 Hunne ouders, bij 't gejuich: »Lang moet het Bruidspaar leven!»
 In optocht tot de deur van 't slaapvertrek geleid. —

Daar zit nu 't grijze paar, en denkt in de eenzaamheid
 Aan d'afgeloopen dag. »Zoo heeft de Heer mijn beden



»Verhoord!» zegt de oude man: »Wat kan ik hier beneden
 »Meer wenschen? 'k Heb dit Feest met al mijn kroost gevierd.
 »'k Beleef aan allen vreugd. Mij bleef één zorg. Zij wierd
 »Mij van het hart gelicht. Ons Saartjen valt een gade
 »Te beurt, haar liefde waard. Hoe dank ik Gods genade!

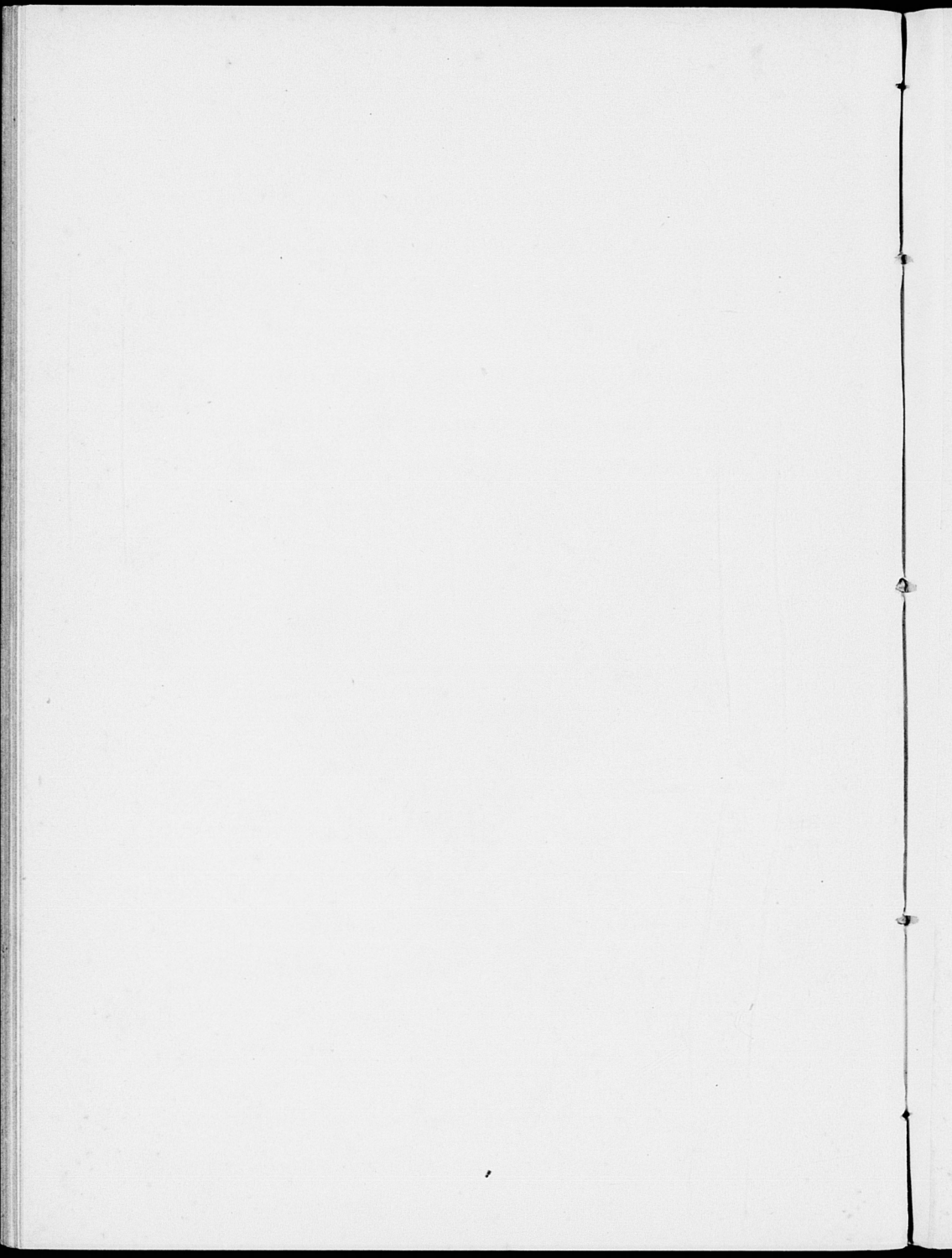
»Ach moeder! heel mijn hart vloeit over. Al dat goed
 »Is onverdiend ons deel. Komt, stemmen we ons gemoed
 »Door 't lezen in Gods woord. Zij heden niet vergeten
 »Die dure Christenplicht, waarvan we ons daaglijks kweten.
 »Vervang nu Saartjens plaats, en lees me een hoofdstuk voor.» —
 Zij is terstond gereed; »maar,» zegt zij: »'k voel mij door

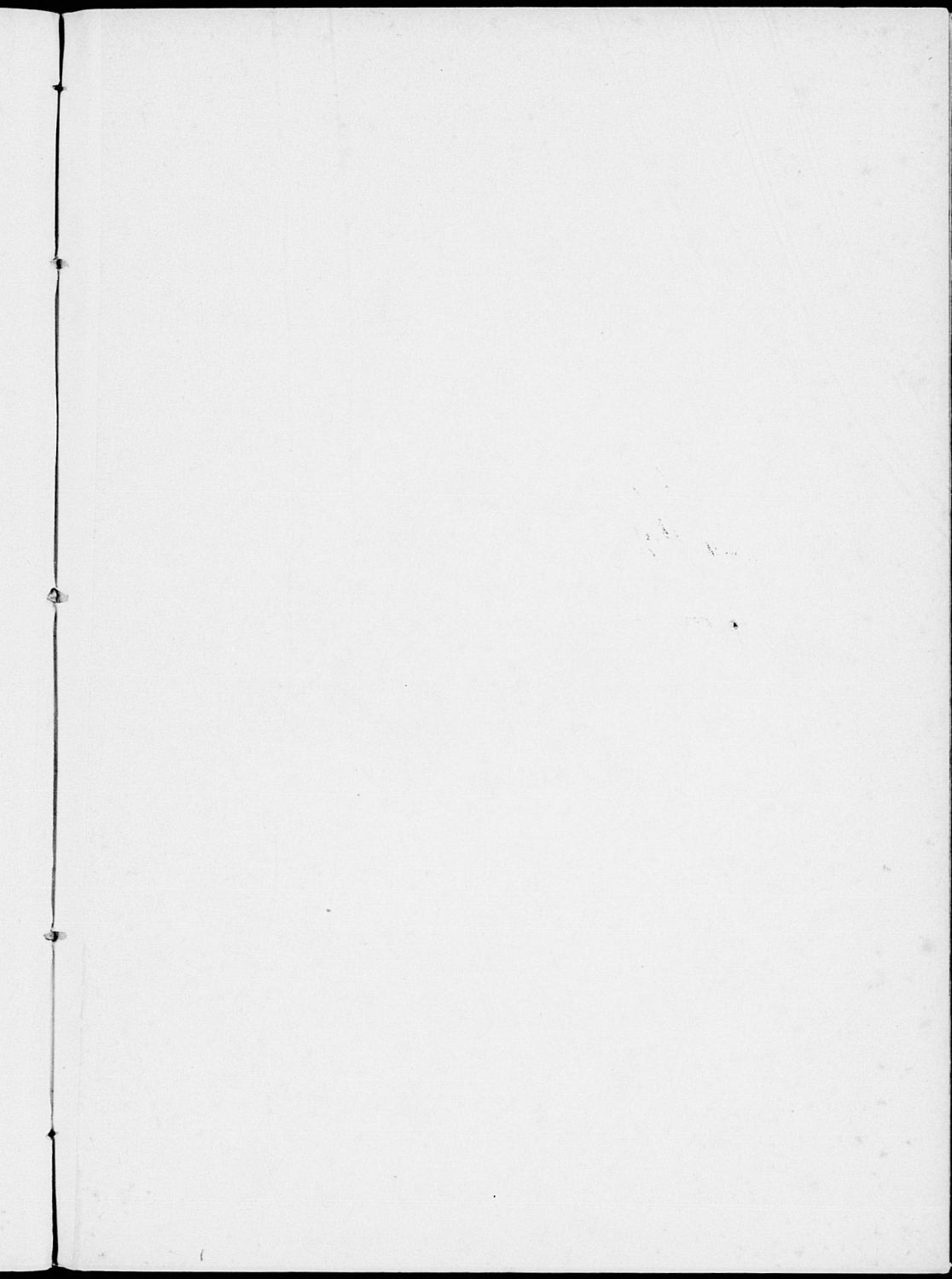


»Al 't feestgewoel vermoeid. De slaap bekruipt mijne oogten
 »Ik mis mijn Saartjen reeds: doch 'k zal naar mijn vermogen
 »Uw wensch voldoen, en 'k hoop, niet voor den laatsten keer.»
 Nu legt zij voor haar plaats den zwaren Bijbel neêr,
 En wapent zich het oog met glazen, tot vergrooten
 Geslepen naar de kunst, en knipt de koopren sloten

Van 't heilig huisboek los, door 't klemmen van de hand.
Zij bladert naar het merk, dat uitsteekt aan den rand,
En 't hoofdstuk aanwijst, waar zij gistren zijn gebleven.
Zij slaat het op, maar ziet, eer zij begint, nog even
Den grijsaart aan. Hij heft den blik, gerust te moè,
Omhoog, de handen saam, en hoort aandachtig toe.
Zij leest, en geeft in klem aan Saartjen niets gewonnen.
Hun dank besluit den dag, met hun gebed begonnen.

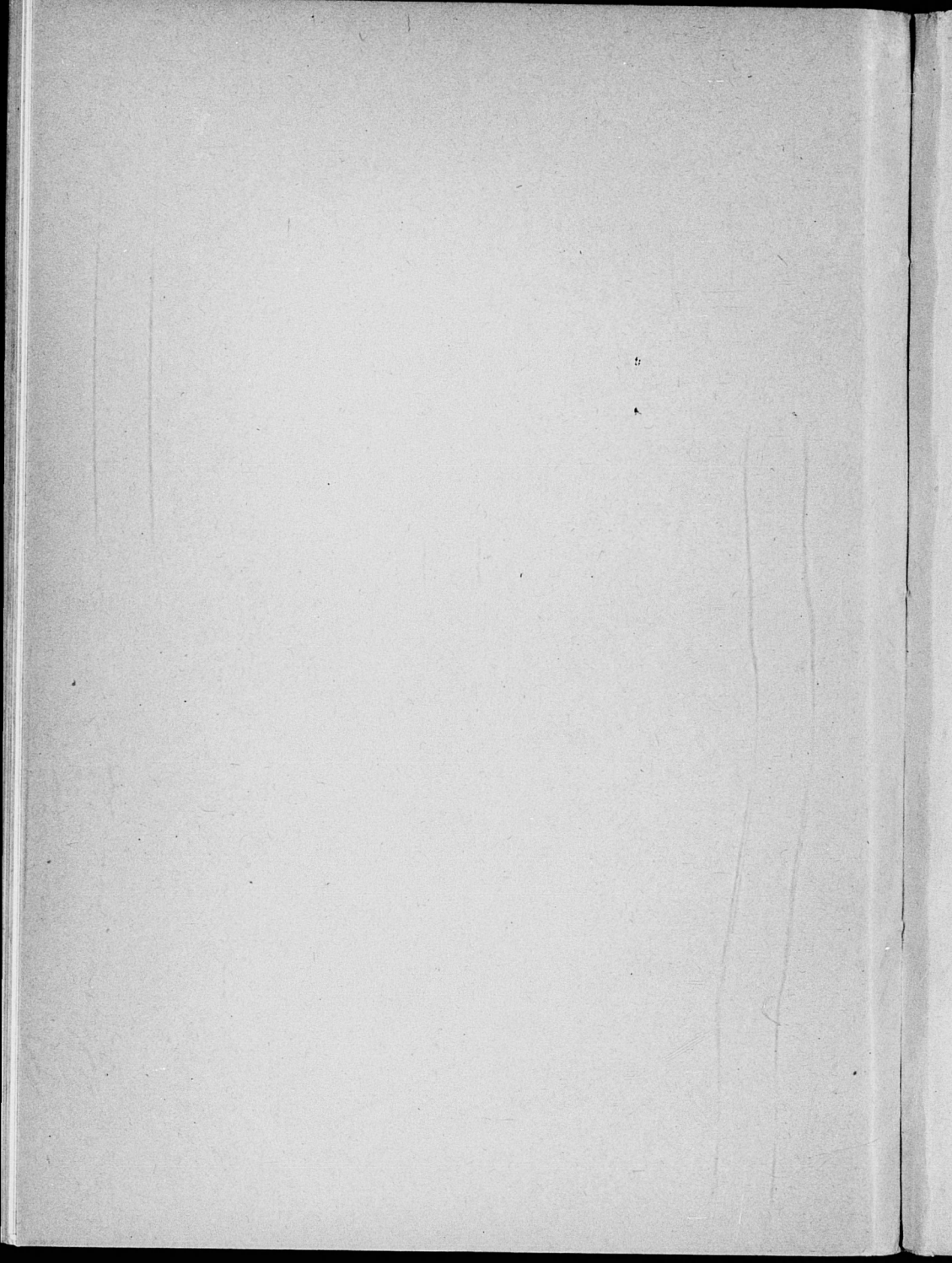




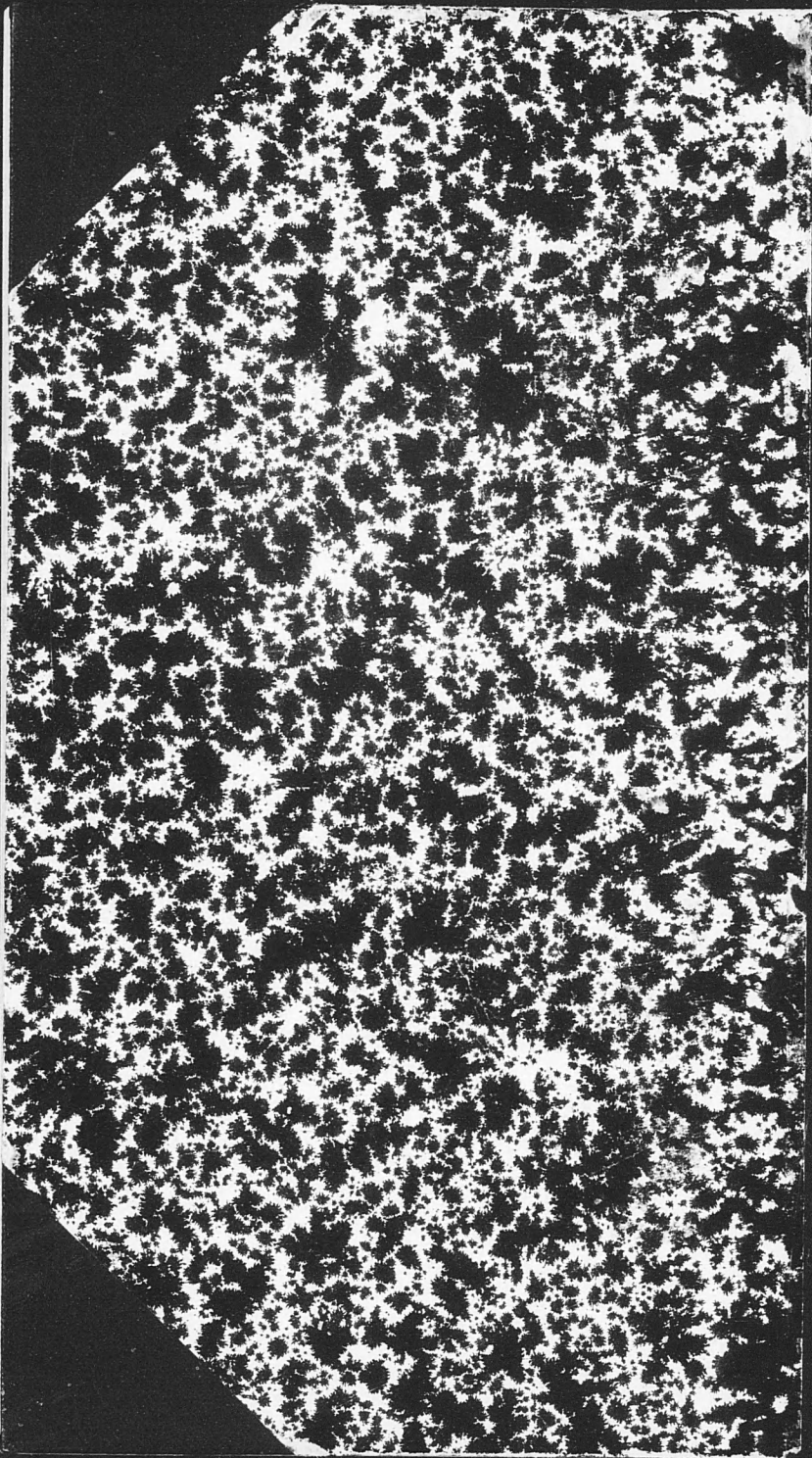








Instituut De Vooy
voor Nederlandse Taal-
en Letterkunde aan de
Rijksuniversiteit te Utrecht



INSTITUT